

(Ministru kabineta
2005.gada 4.marta
rīkojums Nr.141)

Valsts programma
“Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana.
2005. – 2009. gads”

Saturs

Kopsavilkums	3.
Izmantotie saīsinājumi	5.
Terminu skaidrojumi	5.
Pirmā sadaļa	8.
Valsts programmas “Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.-2009.gads” izstrādes pamatojums	
Otrā sadaļa	10.
Valsts programmas mērķi, apakšmērķi, ietekme uz sabiedrību, rīcības virzieni, sadarbības politikas rezultāti un politikas rezultātu sasniegšanas rādītāji	
Trešā sadaļa	13.
Galvenie uzdevumi un to rezultāti:	
I mērķis: Palielināt to cilvēku īpatsvaru Latvijā, kas formāli un neformāli sadarbojoties savu un sabiedrības mērķu labā, vairo sociālo kapitālu	13.
1.1. rīcības virziens. Aktivizēt pašvaldības (un NVO), lai radītu reālu iespēju iedzīvotāju sabiedriskajām aktivitātēm	15.
1.2. rīcības virziens. Veicināt labdarību, tai skaitā, brīvprātīgo darbu, indivīdu ziedošanu, uzņēmumu filantropiju un nodibinājumu veidošanos	17.
1.3. rīcības virziens. Aktivizēt pašvaldību, nevalstisko organizāciju un plašsaziņas līdzekļu darbību, lai popularizētu veiksmīgu pilsonisko sabiedrību un līdzdalību ar to saistītajos procesos, minot reālus piemērus	21.
1.4. rīcības virziens. Paplašināt skolēnu zināšanas un prasmes, sekmējot attieksmes veidošanos dzīvei pilsoniskā sabiedrībā	22.
1.5. rīcības virziens. Veicināt sociālā atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā.	24.
II mērķis: Paaugstināt iedzīvotāju, neformālo grupu un sabiedrisko organizāciju līdzdalības efektivitāti politikas procesā pašvaldības, centrālās valsts pārvaldes un Eiropas Savienības līmenī	25.
2.1. rīcības virziens. Noteikt publiskās pārvaldes atbildību par pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanu politikas veidošanā, nodrošinot normatīvo un metodisko norādījumu ieviešanu pilsoniskās sabiedrības līdzdalībai politikas veidošanā publiskajā pārvaldē, saglabājot un papildinot esošos līdzdalības mehānismus	25.
2.2. rīcības virziens. Nodrošināt iedzīvotājiem pieejamu un saprotamu informāciju, kā arī komunikāciju pilsoniskās sabiedrības efektīvai līdzdalībai politikas veidošanā	30.
III mērķis: Attīstīt vidi ilgtspējīgai, uz rezultātu orientētai nevalstisko organizāciju darbībai	
3.1. rīcības virziens. Veicināt NVO darbinieku uz rezultātu orientētu rīcībspējas (kapacitātes) uzlabošanu, lai sasniegtu noteiktos mērķus, kā arī piesaistītu finanses un cilvēkresursus	32.
3.2. rīcības virziens. Veicināt cilvēku iesaistīšanos NVO, rosinot sabiedriskās organizācijas paplašināt biedru loku un iesaistīt mērķa grupas	34.
3.3. rīcības virziens. Veicināt daudzveidīgu finansējuma avotu un veidu pieejamību NVO sektoram	35.
3.4. rīcības virziens. Atbalstīt inovatīvu sabiedrisko organizāciju attīstību	36.
3.5. rīcības virziens. Veidot un uzturēt valsts atbalsta sistēmu NVO sektora ilgtspējas veicināšanai	36.
Ceturtnā sadaļa	38.

Uzdevumu izpildes laika plānojums, piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma plānojums un par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas

60.

Piektā sadaļa

Pārskata sniegšanas un novērtēšana kārtība

Kopsavilkums

Saskaņā ar "Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņem 2005. – 2014. gadam" ir izstrādāta valsts programma "Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005. – 2009. gads." (turpmāk Valsts programma) šo starpnozaru pamatnostādņu īstenošanai.

Valsts programma izstrādāta, pamatojoties uz:

- pētījumu "Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā, situācijas analīze." (Rīga 2004);
- pētījumu "NVO un valsts sadarbības politika un prakse Eiropā: salīdzinoša analīze" (Rīga, 2004);
- konsultācijām ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem un citiem sabiedrībā aktīviem iedzīvotājiem par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģiju;
- atzinumiem no NVO Centra rīkotajiem apaļajiem galdiem un tikšanos ar dažādām iesaistītajām pusēm, t.sk., vietējiem un ārvalstu pilsoniskās sabiedrības atbalstītājiem, pašvaldību un centrālās pārvaldes darbiniekiem, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem;
- sabiedriskajām apspriedēm Cēsīs, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rīgā un Talsos 2004. gada aprīlī par nepieciešamiem pasākumiem pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai un 2004. gada jūlijā – par valsts programmas saturu.

Valsts programma nosaka "Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņu 2005. – 2014. gadam" mērķu, politikas un darbības rezultātu, galvenos virzienu sasniegšanas uzdevumus, izpildes laika plānojumu, uzdevumiem nepieciešamā finansējuma plānojumu, par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas un pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtību.

Par pilsoniskās sabiedrības politikas veidošanu un šīs programmas koordinēšanu ir atbildīgs Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts. Par atsevišķu uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas – Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts, ministrijas, Valsts kanceleja, redzamas programmas ceturtajā sadaļā. Valsts kanceleja ir atbildīga par valsts pārvaldes politikas veidošanu, tātad arī par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas vispārējo principu, vadlīniju un procedūru izstrādi valsts pārvaldes darbu nosakošajos normatīvajos aktos. Sabiedrības līdzdalības nodrošināšana politikas veidošanā tiešās valsts pārvaldes līmenī ir visu ministriju (sekretariātu) un arī Valsts kancelejas atbildība. ĪUMSILS ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas un Latvijas Pašvaldības savienības līdzdalību koordinē uzdevumus, kas ir saistīti ar pašvaldībām, sadarbībā ar Labklājības ministriju – rīcības virzienu, kas veicina sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā. Izglītības un zinātnes ministrija atbild par rīcības virzienu, kas saistīta ar skolēnu zināšanu, prasmju un attieksmes veidošanos dzīvei pilsoniskajā sabiedrībā.

Programmas mērķu sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai nepieciešams šāds papildu finansējums:

	2005	2006	2007	2008	2009
Pavisam kopā	227500		486500	518500	

IUMSILProg_240205_pilsoniska: Valsts programma "Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.-2009.gads".

		380000			394500
tai skaitā					
Īpašu uzdevumu ministrija sabiedrības integrācijas lietās	128500	279000	386500	413500	294500
<i>t.sk. Sabiedrības integrācijas fonds</i>	<i>58000</i>	<i>113000</i>	<i>172000</i>	<i>212000</i>	<i>170000</i>
Valsts kanceleja	24000	26000	25000	30000	25000
Izglītības un zinātnes ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Aizsardzības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Ārlietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Bērnu un ģimenes lietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Ekonomikas ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Finanšu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Īekšlietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Kultūras ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Labklājības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Satiksmes ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Tieslietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Veselības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Vides ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Zemkopības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000

Programmā tiek norādīts valsts institūcijām no valsts budžeta paredzamais papildus nepieciešamais finansējums pa gadiem. Katru gadu plānojot nākamā gada budžetu, nepieciešamais finansējums tiek precizēts un iekļauts attiecīgās ministrijas vai institūcijas gada budžeta pieprasījumā.

Būtiska nozīme pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā ir valsts netiešajam finanšu atbalstam. Ja, to īstenojot, paredz nodokļu atvieglojumus (atlaides uzņēmumu ienākuma nodoklim, attaisnotie izdevumi attiecībā uz iedzīvotāju ienākuma nodokli), kā arī īpašuma izmantošanas atvieglojumus, valsts budžetā izdevumi nerodas, kā arī nesamazinās ieņēmumi, jo šobrīd šādas atlaides ir spēkā.

Izmantotie saīsinājumi:

ANAP	- Apvienoto nāciju attīstības programma
ANO	- Apvienoto nāciju organizācija
ELB	- Eiropas lietu birojs
IIN	- iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	- iekšzemes kopprodukts
ĪUMSILS	- Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts
IZM	- Izglītības un zinātnes ministrija
LM	- Labklājības ministrija
LPS	- Latvijas Pašvaldību savienība
MK	- Ministru kabinets
NVO	- nevalstiskās organizācijas
PB	- Pasaules Banka
RAPLM	- Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
SKDS	- Sociāli korelatīvo datu sistēma
TM	- Tieslietu ministrija
UR	- Uzņēmumu reģistrs
VAS	- Valsts administrācijas skola
VID	- Valsts ieņēmumu dienests
VK	- Valsts kanceleja
VPIL	- Valsts pārvaldes iekārtas likums

Terminu skaidrojumi šā dokumenta izpratnē

Biedrība – formāla, reģistrēta brīvprātīgu personu apvienība (sabiedriska organizācija), kura nodibināta, lai sasniegtu statūtos noteikto mērķi, kam nav peļņas gūšanas rakstura.

Biedru labuma organizācija – sabiedriska organizācija, kuras galvenais mērķis ir kalpot tās biedru interesēm.

Brīvprātīgais darbs – bezatlīdzības darbs vai pakalpojumi, ko sniedz fiziska persona, nestājoties ar biedrību vai nodibinājumu darba tiesiskajās attiecībās, un kas ir vērsti uz biedrības vai nodibinājuma statūtos noteiktā mērķa sasniegšanu.

Filantropija (labdarība) – naudas, laika, zināšanu vai citu privāto resursu plānota ziedošana labiem sabiedrības mērķiem, nesāņemot par to nekādu atlīdzību.

Formāla sadarbība – **sadarbība, kas balstīta uz formalizētām, bieži vien valstiski reģistrētām attiecībām, piemēram, biedrību, nodibinājumu, arodbiedrību darbība.**

Ģeogrāfiska kopiena – ģeogrāfiski vienota neformāla indivīdu grupa, kuru vieno kāda sociāla identitāte vai kopīgas intereses.

Ilgspēja – attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai (saskaņā ar ANO Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumu "Mūsu kopējā nākotne", 1987).

Kopiena – neformāla indivīdu grupa, kuru vieno kāda sociāla identitāte vai kopīgas intereses.

Līdzdalība – pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanās valsts un pašvaldību politikas veidošanā. Līdzdalība var būt gan pēc valsts pārvaldes institūcijas iniciatīvas (parasti konsultāciju veidā), gan arī pēc pašu iedzīvotāju ierosmes.

Līdzdarbība – līdzdalības forma, kura izpaužas kā pilsoniskās sabiedrības aktīva iesaistīšanās publiskās varas uzdevumu formulēšanā, apspriešanā, īstenošanā un novērtēšanā. To parasti konkretizē līdzdarbības līgumi.

Neformāla sadarbība – sadarbība, kas parasti balstīta uz mutisku vienošanos un netiek reģistrēta, piemēram, interešu grupu, interneta kopienu, brīvā laika pavadīšanas grupu, paziņu grupu u.tml. darbība.

Nevalstiskais sektors (arī "trešais sektors") – sabiedrības darbības joma, kuru veido gan formālie, gan neformālie sabiedriskie tīkli un kura pastāv ārpus publiskās varas un biznesa sektora.

Nodibinājums – formāla, reģistrēta sabiedriskā organizācija, kuras pamats ir kādam mērķim nošķirta manta (finanšu līdzekļi, nekustamais īpašums u.tml.)

Nevalstisko organizāciju (NVO) sektors – nevalstiskā sektora daļa, kuru veido sabiedriskās (nevalstiskās) organizācijas ar saviem sabiedriskajiem tīkliem.

NVO sektora ilgtspēja – NVO sektora spēja pašorganizēties atbilstoši sabiedrības vajadzībām un pielāgoties tām, sasniegt sabiedriski svarīgus mērķus un piesaistīt resursus to īstenošanai.

Pilsoniskā izglītība – izglītība, kuras mērķis ir sniegt indivīdam zināšanas un pieredzi, kas nepieciešama viņa sekmīgai un pilnvērtīgai integrācijai un dzīvei pilsoniskā sabiedrībā.

Pilsoniskā sabiedrība – sabiedrība, kurā indivīdi sadarbojas ar citiem indivīdiem un publisko varu savu un sabiedrības problēmu risināšanā. Pilsoniskajā sabiedrībā ietilpst dažādu veidu formāli un neformāli veidojumi, kas ir neatkarīgi no valsts, ģimenes un uzņēmējdarbības. Pilsoniskā sabiedrība nodrošina arī to interešu pārstāvētību, kuras nevar sevi pārstāvēt, izmantojot ekonomiskos un politiskos ietekmēšanas līdzekļus (piemēram, vides aizsardzība, bērnu tiesības, cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesības).

Politikas veidošana – process, kurā ietilpst politikas izstrāde, ieviešana un izvērtēšana.

Sabiedriskā apspriešana – sabiedrībai atvērts līdzdalības veids, kuru organizē publiska iestāde vai, atsevišķos gadījumos, cita juridiska persona, lai uzzinātu iedzīvotāju viedokli par sabiedrībai svarīgu jautājumu.

Sabiedriskā labuma organizācijas – biedrības, nodibinājumi vai reliģiskas organizācijas, kuru galvenais uzdevums ir sabiedrībai svarīgu mērķu sasniegšana.

Sabiedriskās organizācijas, arī nevalstiskās organizācijas (NVO) – organizācijas, kuras veidojušās, pamatojoties uz privāto iniciatīvu, un kuru mērķis nav peļņas gūšana¹.

¹ **Sabiedriskā organizācija, nevalstiskā organizācija (NVO)** - Šā dokumenta ietvaros šajā jēdzienā netiek ietvertas reliģiskās organizācijas, arodbiedrības, politiskās partijas, bezpeļņas organizācijas. Programmas darbības laikā no 2005.gada 1.janvāra līdz 2005.gada 31.decembrim šajā jēdzienā tiek ietvertas arī sabiedriskās organizācijas, kuras dibinātas saskaņā ar iepriekšējo likumu "Par sabiedriskajām organizācijām un to apvienībām" un kurām saskaņā ar likumu "Par biedrībām un nodibinājumiem" jātiek pārreģistrētām par biedrībām vai nodibinājumiem vai likvidētām brīvprātīgi līdz 2005.gada 31.decembrim Programmas darbības laikā pēc 2005.gada 31.decembra šajā jēdzienā vairs netiek ietvertas tās sabiedriskās IUMSILProg_240205_pilsoniska: Valsts programma”Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.-2009.gads”.

Sabiedriskie tīkli – formāli un neformāli (personiskie) kontakti un attiecības, kuras pastāv sabiedrībā.

Sociālais kapitāls – sabiedrisko tīklu darbības rezultātā radies labums indivīdam un sabiedrībai kopumā.

Sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas – cilvēku grupas, kuras nabadzības, nepietiekamas izglītības, diskriminācijas vai citu apstākļu dēļ nespēj pilnībā vai daļēji iekļauties sabiedrībā un kurām ir liegtas vai apgrūtinātas iespējas realizēt savas tiesības, gūt ienākumus, kas nodrošinātu sabiedrībā pieņemto dzīves līmeni, un saņemt pakalpojumus un preces, kuras tām ir būtiski nepieciešamas.

Ziedojums – manta vai finansiālie līdzekļi, kurus persona, pamatojoties uz līgumu, bez atlīdzības nodod sabiedriskā labuma organizācijai statūtos noteikto mērķu sasniegšanai bez pretpienākuma veikt darbības, kurām ir atlīdzības raksturs.

organizācijas, kuras dibinātas saskaņā ar iepriekšējo likumu “Par sabiedriskajām organizācijām un to apvienībām”, jo to darbība pēc minētā termiņa nav atļauta un nepārreģistrētās sabiedriskās organizācijas tiks likvidētas piespiedu kārtībā.

IUMSILProg_240205_pilsoniska: Valsts programma”Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.-2009.gads”.

Pirmā sadaļa

Valsts programmas “Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005. – 2009. gads” izstrādes pamatojums

Saskaņā ar “Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņem 2005. – 2014. gadam” ir izstrādāta valsts programma “Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005. – 2009. gads.” (turpmāk Valsts programma) šo starpnozaru pamatnostādņu īstenošanai.

Valsts programma nosaka pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas mērķus, politikas un darbības rezultātus, galvenos virzienus un uzdevumus programmas rezultātu sasniegšanai, uzdevumus, izpildes laika plānojumu, uzdevumiem nepieciešamā finansējuma plānojumu, par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas un pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtību.

Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana ir valsts prioritāte. Kopš 2003. gada par pilsoniskās sabiedrības politikas veidošanu ir atbildīgs Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (ĪUMSILS). Gan 7., gan 8. Saeimas valdības savās valdības deklarācijās paužas apņēmību stiprināt pilsonisko sabiedrību. 2004. gada 9. marta deklarācijā par Ministru kabineta iecerēto darbību teikts: “Pieņemsim un finansiāli nodrošināsim valsts programmu pilsoniskās sabiedrības attīstībai.”

Stipra pilsoniskā sabiedrība ir nepieciešams elements, lai nodrošinātu Satversmē noteikto pantu, ka Latvijā suverēnā vara pieder Latvijas tautai. Valsts, kura ievēro subsidiaritātes principu, nevar iztikt bez stipras pilsoniskas sabiedrības. Pilsoniskā sabiedrība stiprina demokrātiju, tai skaitā, nodrošina kvalitatīvāku publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanu, aktīvāku demokrātisko līdzdalību, varas un pilsoņu savstarpējo saikni un uzticību, sabiedrības grupu interešu un tiesību aizsardzību. Tā arī vairo iedzīvotāju sociālo kapitālu, veicinot iedzīvotāju savstarpēju uzticību, sadarbību un saskaņotu rīcību kopējam labumam.

Valsts programma ir saistīta ar vairākiem politikas dokumentiem, no kuriem nozīmīgākie ir:

- Valsts pārvaldes reformu stratēģija 2001. – 2006. gadam;
Valsts pārvaldes reformu programma 2001. – 2006. gadam;
- Reģionālās politikas pamatnostādnes;
- Politikas plānošanas pamatnostādnes;
- Izglītības attīstības koncepcija 2002. – 2005.gadam;
- Nacionālais rīcības plāns nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai 2004. – 2006.gadam;
- Valdības komunikācijas politikas pamatnostādnes 2002. – 2005.gadam;
- Valsts programma "Sabiedrības integrācija Latvijā".

Valsts programmu ĪUMSILS uzdevumā izstrādājuši eksperti PHARE LE01.03.02 “Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā 2002/2003” projekta ietvaros. Valsts programma un “Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādnes 2005. – 2014. gadam” izstrādātas, pamatojoties uz:

- pētījumu “Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā, situācijas analīze.” (Rīga 2004);
- pētījumu “NVO un valsts sadarbības politika un prakse Eiropā: salīdzinoša analīze” (Rīga, 2004);
- konsultācijām ar NVO pārstāvjiem un citiem sabiedrībā aktīviem iedzīvotājiem par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģiju;

ĪUMSILProg_240205_pilsoniska: Valsts programma”Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.-2009.gads”.

- atzinumiem no NVO Centra rīkotajiem apaļajiem galdiem un tikšanās ar dažādām iesaistītajām pusēm, t.sk., vietējiem un ārvalstu pilsoniskās sabiedrības atbalstītājiem, pašvaldību un centrālās pārvaldes darbiniekiem, NVO pārstāvjiem;
- sabiedriskajām apspriedēm Cēsīs, Daugavpī, Jelgavā, Liepājā, Rīgā un Talsos 2004. gada aprīlī par nepieciešamiem pasākumiem pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai un 2004.g. jūlijā – par valsts programmas saturu.

Vadības komiteja ĪUMSILS vadībā noteica Valsts programmas saturu un izstrādes gaitu. Vadības komitejā pārstāvēti: Apvienoto nāciju Attīstības padome Latvijā, sabiedriskā organizācija "Daugavpils rajona partnerība", Finanšu ministrija, ĪUMSILS, Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs, Labklājības ministrija, Latvijas Jaunatnes padome, Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome, Nevalstisko organizāciju centrs, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, Valsts kanceleja, Vides ministrija, Vidzemes augstskola, Zemkopības ministrija.

Valsts programma ir starpsektoriāla, tā saistīta ar visām valsts un pašvaldību politikas jomām. Tā nosaka centrālās varas rīcību un iesaka darbību pašvaldību līmenī, taču tās īstenošana ir lielā mērā atkarīga no sabiedrības spējas un vēlmes piedalīties, savstarpēji sadarboties un arī līdzdarboties politikas veidošanā.

Par pilsoniskās sabiedrības politikas veidošanu un šīs programmas koordinēšanu ir atbildīgs Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (ĪUMSILS). Valsts kanceleja ir atbildīga par valsts pārvaldes politikas veidošanu, tātad arī par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas vispārējo principu, vadlīniju un procedūru izstrādi valsts pārvaldes darbu nosakošajos normatīvajos aktos. Sabiedrības līdzdalības nodrošināšana politikas veidošanā tiešās valsts pārvaldes līmenī ir visu ministriju (sekretariātu) un arī Valsts kancelejas atbildība. ĪUMSILS ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) un Latvijas Pašvaldības savienību (LPS) līdzdalību koordinē uzdevumus, kas ir saistīti ar pašvaldībām. Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) atbild par rīcības virzienu, kas saistīta ar skolēnu zināšanu, prasmju un attieksmes veidošanos dzīvei pilsoniskā sabiedrībā, kamēr Labklājības ministrija (LM) ir atbildīga par rīcības virzienu, kas veicina sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā. Par atsevišķu uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas redzamas trešajā sadaļā.

Sabiedrības līdzdalība valsts programmas izveidē bijusi ļoti nozīmīga, tādēļ tās līdzdalība novērtēšanā ir nepieciešama politikas attīstībai. Šīs programmas piektajā sadaļā aprakstīta pilsoniskās sabiedrības loma pilsoniskās sabiedrības politikas novērtēšanā.

Otrā sadaļa

Valsts programmas mērķi, apakšmērķi, ietekme uz sabiedrību, rīcības virzieni, sadarbības politikas rezultāti un politikas rezultātu sasniegšanas rādītāji

<p>Programmas mērķis.</p> <p>Pilsoniskās sabiedrības valsts programmas mērķis ir panākt tādu pilsoniskās sabiedrības attīstību, kurā iedzīvotājiem nav šķēršļu sadarboties savu un sabiedrības jautājumu risināšanā.</p>		
<p>Programmas I apakšmērķis. Sadarbības veicināšana.</p>		
<p>Palielināt to cilvēku īpatsvaru Latvijā, kas formāli un neformāli sadarbojoties savu un sabiedrības mērķu labā, vairo sociālo kapitālu.</p>		
<p>Rīcības virzieni sadarbības veicināšanai</p>	<p>Sadarbības politikas rezultāti</p>	<p>Sadarbības politikas rezultātu sasniegšanas rādītāji</p>
<p>1.1 Aktivizēt pašvaldības (un nevalstiskās organizācijas, skat. III apakšmērķi), lai radītu reālu iespēju iedzīvotāju sabiedriskajām aktivitātēm.</p> <p>1.2. Veicināt labdarību, tai skaitā, brīvprātīgo darbu, individu ziedošanu, uzņēmēju filantropiju un nodibinājumu veidošanu.</p> <p>1.3 Aktivizēt pašvaldību, nevalstisko organizāciju un pilsaszīņas līdzekļu darbību, lai popularizētu veiksmīgu pilsonisko sabiedrību un līdzdalību ar to saistītajos procesos, minot reālus piemērus.</p> <p>1.4. Paplašināt skolēnas vecuma bērnu zināšanas un prasmes, sekmējot attieksmes veidošanos dzīvei pilsoniskā sabiedrībā.</p>	<p>Cilvēki redz guvumus no pilsoniskās sabiedrības.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cilvēki vairāk iesaistās pilsoniskajā sabiedrībā, t.sk., neformālajos tīklos, sabiedriskajās organizācijās, brīvprātīgajā darbā un labdarībā. • Skolēni pamatizglītības līmenī apgūst nepieciešamas prasmes aktīvai līdzdalībai pilsoniskajā sabiedrībā. • Tiek veicinātas sabiedriskās aktivitātes iedzīvotāju grupām ar vismazākām iespējām sadarboties savu jautājumu risināšanā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieaug to cilvēku skaits, kuri par lietderīgu un efektīvu metodi savu un sabiedrības problēmu risināšanā uzskata: <ul style="list-style-type: none"> - savstarpējo sadarbību; - līdzdalību sabiedriskajās organizācijās; - līdzdalību politikas veidošanā. • Samazinās to cilvēku skaits, kas nepiedalās nekādās sabiedriskajās aktivitātēs. • Palielinās to cilvēku skaits, kas iesaistās dažāda rakstura sabiedriskajās organizācijās. • Palielinās to cilvēku skaits, kas nodarbojas ar labdarību. • Skolas vecuma bērnu vidū pieaug izpratne par to, kā ir iespējams sadarboties interesējošo jautājumu risināšanā,

<p>1.5. Veicināt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā.</p>		<p>pieņemties politikas veidošanā un iesaistīties sabiedriskajās organizācijās.</p> <ul style="list-style-type: none">• Pieaug skolēnu praktiskā pieredze (projektu nedēļas, pašvaldību apmeklējumi, uc.).• Pieaug sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalība pilsoniskajā sabiedrībā.
--	--	--

Programmas II apakšmērķis. Iedzīvotāju līdzdalība politikas veidošanā.

Paaugstināt iedzīvotāju, neformālo grupu un sabiedrisko organizāciju līdzdalības efektivitāti politikas procesā pašvaldības, centrālās valsts pārvaldes un Eiropas Savienības līmenī.

Rīcības virzieni pilsoniskās sabiedrības līdzdalības veicināšanai politikas veidošanā	Līdzdalības politikas rezultāti	Līdzdalības politikas rezultatīvie rādītāji
<p>2.1 Noteikt publiskās pārvaldes atbildību par pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanu politikas veidošanā, nodrošinot normatīvo un metodisko norādījumu ieviešanu pilsoniskās sabiedrības līdzdalībai politikas veidošanā publiskajā pārvaldē, saglabājot un papildinot esošos līdzdalības mehānismus.</p> <p>2.2 Nodrošināt iedzīvotājiem pieejamu un saprotamu informāciju, kā arī komunikācijas infrastruktūru pilsoniskās sabiedrības efektīvai līdzdalībai politikas veidošanā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Iedzīvotāji un publiskās pārvaldes darbinieki uzskata iedzīvotāju iesaistīšanos politikas veidošanā par lietderīgu. Iedzīvotāji ir informēti par tiesībām līdzdarboties politikas veidošanā, kā arī par konkrētām līdzdarbības iespējām. Iedzīvotāji un sabiedriskās organizācijas (NVO) efektīvi piedalās politikas veidošanā (izstrādāšanā, ieviešanā un izvērtēšanā), uzskatot savu piedalīšanos par veiksmīgu. Komunikāciju kanāli un procedūras ļauj publiskās pārvaldes darbiniekiem iesaistīt iedzīvotājus politikas veidošanā; pārvaldes darbinieki un iedzīvotāji ir informēti par tiem. Publiskās pārvaldes darbinieki pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, kas piedalās politikas veidošanā, nodrošina atgriezenisko saiti un atspoguļo līdzdalības rezultātus. 	<ul style="list-style-type: none"> Palielinās to iedzīvotāju un publiskās pārvaldes darbinieku skaits, kuri uzskata iedzīvotāju iesaistīšanos politikas veidošanā par lietderīgu. Palielinās to iedzīvotāju skaits, kas ir informēti par tiesībām piedalīties politikas veidošanā, kā arī par konkrētām piedalīšanās iespējām. Pieaug iedzīvotāju un NVO informētība par valsts institūciju (centrālās valsts pārvaldes un pašvaldību) plāniem un lēmumiem, kas tiek izskatīti. Palielinās to iedzīvotāju un NVO skaits, kas reaģē uz pieņemtajiem lēmumiem. Pieaug to iedzīvotāju un NVO skaits, kam ir iespēja ietekmēt politiku, sniedzot informāciju par sabiedrībā aktuālām problēmām. Pieaug sabiedrisko apspriešanu skaits valstī par iedzīvotājiem saistošiem lēmumiem, kā arī to cilvēku skaits, kas ir apmierināti ar līdzdalību attiecīgajos procesos. Pieaug to sabiedrisko organizāciju skaits,

		<p>kas iesaistītas pašvaldību un centrālās valsts politikas īstenošanā un/vai sabiedrības informēšanā par šo politiku (brīvprātīga iesaistīšanās vai līdzdarbības līgumi, valsts pasūtījuma līgumi un deleģētie uzdevumi).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pieaug to cilvēku skaits, kas pārziņa komunikāciju kanālus un procedūras, kā sadarboties ar publisko pārvaldi. • Pieaug to publiskās pārvaldes darbinieku skaits, kuriem ir izpratne par to, kādas ir procedūras sadarbībā ar iedzīvotājiem un kā tās izmantot, lai panāktu kvalitatīvāku politikas izstrādi.
--	--	---

Programmas III apakšmērķis. NVO sektora ilgtspēja.

Attīstīt vidi ilgtspējīgai, uz rezultātu orientētai nevalstisko organizāciju darbībai.

Rīcības virzieni NVO sektora ilgtspējas nodrošināšanai	NVO ilgtspējas politikas rezultāti	NVO sektora ilgtspējas politikas rezultatīvie rādītāji
<p>3.1. Veicināt NVO darbinieku uz rezultātu orientētas ričībaspējas (kapacitātes) uzlabošanu, lai sasniegtu noteiktos mērķus, kā arī piesaistītu cilvēku un finanšu resursus.</p> <p>3.2. Veicināt cilvēku iesaistīšanu NVO, rosinot sabiedriskās organizācijas paplašināt biedru loku un iesaistīt mērķa grupas.</p> <p>3.3. Veicināt daudzveidīgu finansēšanas avotu un veidu pieejamību NVO sektoram.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāji vairāk jūt, ka sabiedriskās organizācijas pārstāv viņu intereses. • Sabiedrisko organizāciju (NVO) mērķi un rezultāti ir zināmi iedzīvotājiem, un tie atbalsta šīs organizācijas ar līdzdalību vai labdarību. • Palielinās sabiedrisko organizāciju un to biedru skaits. • Nevalstiskais sektors ir dinamisks, reaģē uz procesiem sabiedrībā, reaģē uz sabiedrības vajadzībām, formulē šīs vajadzības, ietekmē attiecīgas izmaiņas politikā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palielinās to cilvēku skaits, kas uzskata, ka pastāv NVO, kas pārstāv viņu intereses. • Individū vērtējums par sabiedrisko organizāciju ietekmi uz valsts pārvaldes lēmumiem kļūst atzinīgāks. • Palielinās NVO darbības publisko pārskatu (biedru skaits, paveiktie darbi, ziedojumu izlietojums) publiskā pieejamība un kvalitāte. Šie pārskati var kalpot par pamatu atbalstam no valsts vai pašvaldības puses.

<p>3.4. Atbalsīt inovaīvu sabiedrisko organizāciju attīstību.</p> <p>3.5. Veidot un uzturēt valsts atbalsta sistēmu NVO sektora ilgspējas veicināšanai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sabiedriskajām organizācijām ir pieejami lielāki finanšu apjomi un finanšu avotu daudzveidība. • Sabiedrisko organizāciju vadība spēj nodrošināt mērķu sasniegšanu, izmantojot tās rīcībā esošos informācijas, finanšu un cilvēkresursus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palielinās aktīvo biedrību un nodibinājumu skaits, arī sabiedriskā labuma organizāciju īpatsvars. • Noteiktam valsts atbalstīto NVO projektu skaitam ir inovatīvs raksturs. • Fondi, kas administrē valsts (pašvaldības) atbalstu, izvērtē ilgstoša atbalsta lietderīgumu, veicinot nevalstisko organizāciju autonomiju • Nevalstisko organizāciju ieņēmumu īpatsvars, IKP palielinās. 2002.gadā – 1,3%. • Tiek līdzsvarota NVO sektora ieņēmumu struktūra.
--	--	---

Trešā sadaļa

Galvenie uzdevumi un to rezultāti

Nr. p.k.	Galvenie uzdevumi programmas rezultātu sasniegšanai	Darbība	Darbības rezultāti	Rādītāji uzdevumu rezultātu sasniegšanai	Komentāri
I mērķis. Palielināt to cilvēku īpatsvaru Latvijā, kas formāli un neformāli sadarbojoties savu un sabiedrības mērķu labā, vairo sociālo kapitālu.					
1.1. rīcības virziens. Aktivizēt pašvaldības (un NVO), lai radītu reālu iespēju iedzīvotāju sabiedriskajām aktivitātēm.					
1.1.1.	Pašvaldību un iedzīvotāju kopējais pasākumu plāns pilsoniskās sabiedrības veicināšanai	<ul style="list-style-type: none"> • Metodoloģijas izstrāde • Pilotprojekts trīs pašvaldībās • Metodiskais atbalsts ieinteresētajām pašvaldībām • Rezultātu apsekošana un publicēšana iedzīvotājiem un pašvaldību vadītājiem pieejamā vietā. 	Iedzīvotājiem un pašvaldībām būs vienota izpratne par to, kas pašvaldībai un vietējām NVO būtu jādara, lai cilvēki vairāk sadarbotos neformāli un formāli savu un sabiedrības jautājumu risināšanā.	Pašvaldības ieviešis pasākumus, kuri būs atspoguļoti pasākumu plānos.	
1.1.2.	Informācija iedzīvotājiem gada pārskatos par pilsoniskās sabiedrības attīstību	<ul style="list-style-type: none"> • Metodiskie ieteikumi informācijas sagatavošanai par pilsoniskās sabiedrības attīstību pašvaldību gada publiskajā pārskatā. • Izveidot likuma "Par pašvaldībām" 72. panta 2. daļas 11. apakšpunktu – sadarbība ar pilsonisko sabiedrību. 	Iedzīvotāji apzināsies, ka pašvaldības palīdz iedzīvotājiem sadarboties savu jautājumu risināšanā. Informāciju apkopos gada pārskatu izveidei, taču pašvaldības to izmantos arī citos, iedzīvotājiem pieejamākos izdevumos.	Pieaugs to pašvaldību procents, kas gada pārskatos iedzīvotājiem saprotamā veidā skaidros pilsoniskās sabiedrības darbību un pašvaldību atbalstu pilsoniskajai sabiedrībai.	

1.1.3.	<p>Ģeogrāfisko kopienu (apkaime) attīstības projekts</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pētījums par ģeogrāfisko kopienu veidošanos Latvijā, īpaši lielajās pilsētās. • Apkaimes attīstības grāmatas sagatavošana. • Grantu konkurss apkaimes attīstības projektiem. • Valsts mēroga konkurss "Mana apkaime" starp lielo pilsētu ģeogrāfiskajām kopienām. 	<p>Iedzīvotāji, kuri juties atsvešināti savā ģeogrāfiskajā vidē, redzēs iespējas iesaistīties apkaimes problēmu risināšanā.</p> <p>Pētījuma rezultātā tiks iegūta informācija, kurās ģeogrāfiskajās kopienās valda vislielākais atsvešinātības līmenis, kādas ir tā sekas uz sociālo kapitālu un kas ir darāms, lai veicinātu ģeogrāfisko kopienu attīstību.</p> <p>Rokasgrāmata palīdzēs pašvaldībām apzināties, kā veikt pasākumus ģeogrāfiskās kopienas stiprināšanai. Grantu konkurss piedāvās iedzīvotājiem ģeogrāfiskajās kopienās ar zemu savstarpēju sadarbības līmeni līdzekļus sadarbības iniciēšanai.</p> <p>Pašvaldību vadītāji un iedzīvotāji tiks informēti par valsts mēroga konkursa rezultātiem. Pozitīvie piemēri par ģeogrāfiskās kopienas lomu iedzīvotāju savstarpējās sadarbības veicināšanā sekmēs un attīsīs sadarbību ģeogrāfisko kopienu robežās.</p>	<p>Pieaug to iedzīvotāju īpatsvars lielpilsētās, kas jutīsies piederīgi savai ģeogrāfiskajai kopienai (apkaimei).</p>	
1.1.4.	<p>Labās prakses apkopošana un publicēšana par pašvaldību mazo grantu konkursiem pilsoniskās sabiedrības veicināšanai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Labās prakses apkopošana un publicēšana. 	<p>Informācija par pašvaldību konkursiem mazo grantu piešķiršanā un to veiksmīgiem rezultātiem būs stimuls citām pašvaldībām attīstīt līdzīgus grantu konkursus, tādējādi motivējot iedzīvotājus sadarboties sevi interesējošu jautājumu risināšanā.</p>	<p>Pieaug pašvaldību mazo grantu konkursu prakse un līdzekļu apjoms šādiem konkursiem.</p>	

1.1.5.	<p>Pašvaldības īpašuma (telpu, iekārtu, transporta u.c.) izmantošanas noteikumu atvieglojumi</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ierosināt grozījumus likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" (spēkā no 16.08.1995.) 5., 7. pantā. Vadlīniju izstrāde pašvaldību nolikumiem par īpašuma izmantošanas noteikumu atvieglojumiem sabiedriskā labuma biedrībām un nodibinājumiem. 	<p>Piedāvājot tiem iedzīvotājiem, kas vēlas sadarboties, iespēju izmantot pašvaldības īpašumu ar atvieglotiem noteikumiem (taisnīgi piešķirot iespējas), pašvaldības radīs reālus apstākļus savstarpējai sadarbībai.</p>	<p>Neformālās sadarbības grupas un sabiedriskās organizācijas arvien vairāk izmanto pašvaldību īpašumus ar atvieglotiem noteikumiem. Nesamazināsies to iedzīvotāju skaits, kas uzskatīs, ka īpašuma lietošanas atvieglojumi ir piešķirti taisnīgi.</p>	<p>Piešķirto atvieglojumu saraksts jāpublicē gada pārskatā.</p>
<p>1. 2. rīcības virziens. Veicināt labdarību, tai skaitā, brīvprātīgo darbu, indivīdu ziedošanu, uzņēmumu filantropiju un nodibinājumu veidošanos.</p>					
1.2.1.	<p>Labdarības tradīciju nostiprināšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> Līdzfinansējums pasākumiem, kuros nostiprinātas labdarības tradīcijas, izsakot atzinību tiem, kas nodarbojas ar labdarību. 	<p>Iedzīvotāju uzskati par labdarību būs pozitīvi un tas veicinās iedzīvotāju piedalīšanos labdarības pasākumos.</p>	<p>Katru gadu pieaugs iedzīvotāju skaits, kas atbildēs pozitīvi uz jautājumu – vai jūs pēdējā gada laikā esat ziedojis labdarībai vai kādiem citiem mērķiem kādā no uzskaitītajiem veidiem? (skat., SKDS 2004.g.febr., ĪUMSILS pasūtījums)</p>	

1.2.2.	<p>Brīvprātīgo darba veicināšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iekļaut izglītības iestāžu projektu nedēļu metodiskajā materiālā iespēju izvēlēties brīvprātīgo darbu. • Informēt sabiedrību par iespējām darboties sabiedriskajās organizācijās. • Īstenot brīvprātīgā darba popularizēšanas kampaņu NVO, uzņēmējiem, valsts un pašvaldību iestādēm. • Nodrošināt pastāvīgu konsultāciju iespēju brīvprātīgo darbības uzturētājiem. • Organizēt Brīvprātīgo darbības forumu. • Veicināt to, ka augstākās izglītības iestādes kā vienu no uzņemšanas kritērijiem iekļauj darbu sabiedriska labuma organizācijā, atbilstoši studiju programmu saturam. 	<p>Skolēniem tiks nodrošināta iespēja projektu nedēļu ietvaros strādāt brīvprātīgo darbu, iedibinot to kā tradīciju. Ar informācijas kampaņu un Brīvprātīgo darbības foruma palīdzību sabiedrība tiks informēta par iespējām veikt brīvprātīgo darbu un par ieguvumiem no tā. Uzņēmēji, valsts un pašvaldību iestādes tiks informētas par darbības tiesisko regulējumu un par iespējām piesaistīt brīvprātīgos. Brīvprātīgo darbības uzturētājiem un brīvprātīgajiem tiks nodrošināta pastāvīga konsultāciju iespēja.</p>	<p>Palielināsies to skolēnu īpatsvars, kas projektu nedēļās izvēlēties veikt brīvprātīgo darbu.</p> <p>Palielināsies īslaicīgo un pastāvīgo brīvprātīgo skaits sabiedriskajās organizācijās, valsts un pašvaldību iestādēs, uzņēmumos.</p> <p>Pieaugs brīvprātīgo darba veicēju skaits uzņēmumos, valsts un pašvaldību iestādēs un palielināsies izpratne par brīvprātīgo darbu.</p>	<p>Top likums par brīvprātīgo darba veicināšanu. ĪUMSILS veidota atsevišķa darba grupa šī jautājumu risināšanai.</p> <p>2,6% aptaujāto 2002.g. martā teica, ka piedalās politisko partiju vai brīvprātīgo darbā (SKDS 2002.g. marts, TM pasūtījums).</p>
--------	---	--	---	--	--

1.2.3.	<p>Privātpersonu ziedošanas kultūras attīstība</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pētījums par privātpersonu nodokļu atvieglojumu sistēmas uzlabošanu (VID procedūras). • Pētījums par privātpersonu ziedošanu veicinošiem faktoriem, t.sk. par 1% no IIN kā stimulu privātpersonu ziedošanai. • Esošās IIN atvieglojumu sistēmas procedūru popularizēšana (informatīvie materiāli uzņēmumu grāmatvežiem, pašnodarbinātajiem, informācija darba ņēmējiem plašsaziņas līdzekļos). • Privātpersonu ziedošanas dinamikas vizuāls atspoguļojums (ziedotāju barometra publicēšana reizi gadā), pamatojoties uz NVO, kā arī VID datiem. • Informācijas kampaņa "Ziedoņiet NVO", t.sk., pilotprojekts, valsts mēroga kampaņa. 	<p>Informatīvās kampaņas panāks izmaiņas ziedošanas kultūrā, kā rezultātā palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas ziedos. Iedzīvotāju ieņēmumiem augot, palielināsies privātpersonu ziedojumu kopējais apjoms. Ziedošanas kultūras attīstība veicinās arī nevalstisko organizāciju sektora ilgtspēju.</p>	<p>Privātpersonu skaits, kas ziedos naudu sabiedriskajām organizācijām, palielināsies no 6% 2004. gadā uz 15% 2009. gadā.</p> <p>Privātpersonu skaits, kas ziedojot saņems nodokļu atlaides desmitkārtšosies no 0,5% 2004. gadā uz 5% 2009. gadā.</p> <p>Iedzīvotāju skaits, kas nebūs iesaistījies labdarībā, samazināsies no 37,9% 2004. gadā uz 20% 2009. gadā.</p> <p>(2004.g. SKDS. ĪUMSILS pasūtījums)</p>	
--------	---	--	--	--	--

1.2.4.	<p>Uzņēmēju filantropijas kultūras veicināšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Biedrību un nodibinājumu likuma, Sabiedriskā labuma organizāciju likuma un saistīto nodokļu atvieglojumu skaidrošana uzņēmējiem, NVO un plašsaziņas līdzekļiem. (informatīvie materiāli, prezentācijas). • Ikgadējas apspriedes starp uzņēmējiem, NVO pārstāvjiem un ĪUMSILS par nepieciešamajām aktivitātēm filantropijas kultūras stimulēšanai. • Periodiska analīze par uzņēmēju ziedojumiem (pa sektoriem), uzņēmēju informēšana par stāvokli valstī. • Skat arī 3.2.2 	<p>Filantropijas rezultātā līdzekļu apjoms sabiedriskā labuma organizācijām palielināsies un samazināsies šķēršļi ziedošanai. Uzņēmēji būs informēti par jomām, kurās netiek ziedots. Tas stimulēs uzņēmējus ziedot sabiedrībai svarīgām jomām, kurām trūkst līdzekļu.</p>	<p>Pieaug to sabiedrisko organizāciju skaits, kas saņems ziedojumus no privātu uzņēmējiem.</p>	
--------	---	---	--	--	--

1.2.5.	<p>Nodibinājumu (fondu) veidošanās sekmēšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informācija iedzīvotājiem ar augstiem ienākumiem par nodibinājumu veidošanas procedūram, labo praksi un ieguvumiem. • Ikgadēju pasākumu rīkošana nodibinājumu pārstāvjiem. • Nodibinājumu asociācijas izveides stimulēšana. • Pētījums par mehānismiem, kas stimulētu tādu nodibinājumu veicināšanu, kas izmanto tikai procentus no kapitāliegulījumiem. • Pētījuma rezultātā noskaidroto nepieciešamo likumu grozījumu izstrāde, ieviešana, mērķa grupu informēšana. 	<p>Nodibinājumu veidotāji sevi apzinās kā būtisku pilsoniskās sabiedrības sastāvdaļu. Tīks izstrādāta valsts politika (konkrēti pasākumi), lai iedzīvotājus ar augstiem ienākumiem stimulētu veidotu tādus nodibinājumus, kuri izmanto tikai ienākumus no procentiem.</p>	<p>Palielināsies nodibinājumu (fondu) skaits un līdzekļu apjoms.</p>	<p>Nodibinājumi ir nepieciešami, lai Latvijā attīstītos no valsts neatkarīgi, regulāri ienākumu avoti nevalstisko organizāciju uzturēšanai.</p>
<p>1.3. rīcības virziens. Aktivizēt pašvaldību, nevalstisko organizāciju un plašsaziņas līdzekļu darbību, lai popularizētu veiksmīgu pilsonisko sabiedrību un līdzdalību ar to saistītajos procesos, minot reālus piemērus.</p>					
1.3.1.	<p>Atbalsts pašvaldībām pozitīvu piemēru popularizēšanai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informācijas apkopošana, sistematizēšana un izplatīšana. 	<p>Pašvaldības veicinās iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs.</p>	<p>X% aptaujāto iedzīvotāju varēs minēt kādu piemēru, kurā viņa pašvaldība veicina pilsoniskās sabiedrības aktivitātes, un attieksme pret pašvaldības iesaistīšanos būs pozitīva.</p>	
1.3.2.	<p>Sadarbība ar NVO sadarbības un līdzdalības piemēru popularizēšanā</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informēt NVO par to, kā popularizēt līdzdalības piemērus. • Pieņemt veiksmīgu sadarbību un līdzdarbību, kā arī informēšanu par to kā kritēriju dažādos grantu konkursos. 	<p>NVO tiešais kontakts ar iedzīvotājiem par pilsoniskās sabiedrības jautājumiem veicinās iedzīvotāju iesaistīšanos NVO.</p>	<p>Paliēnāsies to iedzīvotāju skaits, kas uzskatīs, ka līdzdalība NVO var pozitīvi ietekmēt viņu dzīvi.</p>	

I.3.3.	Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem veiksmino piemēru popularizēšanā	<ul style="list-style-type: none"> Regulāri informēt plašsaziņas līdzekļu par veiksminiem pilsoniskās sabiedrības piemēriem, kā arī skaidrot veiksmino piemēru nozīmi pilsoniskās sabiedrības attīstībā. 	Pieaug iedzīvoāju izpratne par pilsoniskās sabiedrības aktivitāšu nozīmi.	Medijos palielināsies publikāciju skaits par iedzīvoāju sadarbību savu un sabiedrības jautājumu risināšanā.	
1.4. rīcības virziens. Paplašināt skolas vecuma bērnu zināšanas un prasmes, sekmējot attieksmes veidošanos dzīvei pilsoniskā sabiedrībā.					
I.4.1.	Klašu audzinātoju paraugprogrammu tēmas par pilsonisko audzināšanu	<ul style="list-style-type: none"> Izveidot darba grupu pamatskolas klases audzinātoju programmas sadaļas par pilsonisko sabiedrību izstrādei. Izstrādāt audzinātoju programmas sadaļu par pilsonisko audzināšanu. 	Klašu audzinātoji bērniem pamatskolās palīdzēs veidot attieksmi pret pilsonisko sabiedrību, kā arī apgūt nepieciešamās zināšanas un prasmes, lai bērni spētu veiksmīgi piedalīties pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs.	Līdz 2009. gadam X % audzinātoju būs piedalījušies tālākizglītībasursos. No tiem 90% izmantos kursa materiālus audzināšanas stundu vadīšanai. X % audzinātoju būs pieejami atbalsta materiāli un X % izmantos šos materiālus darbā.	
I.4.2.	Tālākizglītības kursu temati par pilsonisko audzināšanu klašu audzinātojiem	<ul style="list-style-type: none"> Sagatavot multiplikatorus tālākizglītības kursu vadīšanai par pilsonisko audzināšanu. Organizēt tālākizglītības kursus audzinātojiem par pilsonisko audzināšanu. 	Skolotājiem būs zināmas tēmas par pilsonisko audzināšanu un pieejami atbalsta materiāli, kurus izmantot audzināšanas stundās. Bijušie pedagoģijas studenti praksē izmantos pedagoģiskajās augstskolās gūtās zināšanas par pilsonisko audzināšanu.	Līdz 2009. gadam 10% studentu pedagoģiskajās augstskolās studiju programmā būs noklausījušies kursus par pilsonisko sabiedrību.	
I.4.3.	Atbalsta materiāli skolotājiem par pilsonisko audzināšanu	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāt atbalsta materiālus skolotājiem par pilsonisko audzināšanu, iekļaujot ieteikumus projektu nedēļas organizēšanai un vadīšanai par pilsonisko audzināšanu. 		Līdz 2013. gadam X% no strādājošajiem skolotājiem, kuri būs noklausījušies šādus kursus augstskolā, būs izmantojuši gūtās zināšanas audzināšanas stundās.	
I.4.4.	Pedagoģisko studiju programmu papildinājums ar tematiskiem par pilsonisko audzināšanu	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāt rekomendācijas pedagoģisko augstskolu studiju programmām. 			

1.4.5.	Izglītības jomas „Cilvēks un sabiedrība” ieviešanas un mācīšanas analīze:	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāt anketas skolēniem, skolotājiem un vecākiem par izglītības jomas „Cilvēks un sabiedrība” jautājumiem par pilsonisko sabiedrību un pēc tam apstrādāt tās. Ieviest izglītības jomas „Cilvēks un sabiedrība” pilsoniskās sabiedrības sadaļas un mācīšanas analīzi 4., 7., 9. klasēs, īpašu uzmanību veltot pilsoniskās sabiedrības zināšanu, prasmiņu un attieksmju nostiprināšanā attīstībai. 	<p>Būs zināms skolēnu, skolotāju un vecāku viedoklis par to, vai izglītības jomā „Cilvēks un sabiedrība” iekļautie pilsoniskās sabiedrības aspekti uzlabo skolēnu zināšanas, prasmes un attieksmi pret dzīvi pilsoniskajā sabiedrībā.</p> <p>Tiks izstrādātas rekomendācijas, kā uzlabot izglītības jomas „Cilvēks un sabiedrība” sadaļas par pilsonisko sabiedrību.</p>	Izglītības jomas „Cilvēks un sabiedrība” uzlabošanas rekomendācijas iekļaus skolēnu, skolotāju un vecāku viedokli par pilsonisko sabiedrību. Rekomendācijas ieviests 2009. gadā.	
1.4.6.	NVO sadarbība ar skolām	<ul style="list-style-type: none"> Organizēt NVO apmeklījumus skolās, informējot par savu darbu iedzīvotāju labā un iesaistot skolēnus kopīgos projektos. 	Palielināties to skolas vecuma bērnu skaits, kas zinās veiksmīgus NVO darbības piemērus.	Līdz 2020. gadam X % skolas vecuma bērnu atzīs, ka iepazīšanās skolā ar NVO darbību ir veicinājusi viņu iesaistīšanos pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs.	
1.4.7.	NVO darbs ar bērniem pilsoniskās sabiedrības zināšanu, prasmju apgūšanā un attieksmes veidošanā	<ul style="list-style-type: none"> Izsludināt grantu konkursus. 	Bērni apgūs pilsoniskajai sabiedrībai nepieciešamās pamatprasmes NVO vadītās nodarbībās.		
1.4.8.	NVO darbs ar bērniem un jauniešiem, kuri neapgūst pilsoniskajai sabiedrībai nepieciešamās zināšanas un prasmes mācību iestādēs, vai arī kuri neturpina izglītību pēc pamatskolas	<ul style="list-style-type: none"> Organizēt grantu konkursu pilsoniskās sabiedrības zināšanu, prasmju apgūšanā un attieksmes veidošanā. 	Mērķgrupa, kura vismazāk piedalās pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs, gūs iespēju to darīt.	Līdz 2009. gadam X% no bērniem, kas neapmeklē mācību iestādes un X% no bērniem, kuri neturpina izglītību pēc pamatskolas, būs guvuši pozitīvu pieredzi sadarbībā ar NVO. Līdz 2020. gadam X% no tiem paši būs piedalījušies pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs.	

1.4.9.	11. klašu prakse	<ul style="list-style-type: none"> IZM līdz 2006. gadam izvērtēt ierosinājumu papildināt mācību programmu, lai 11. klasē visi skolēni vienu semestri piedalītos kādā kopienas labdarības projektā. 	IZM gūs izpratni par prakses kritērijiem, lai šī prakse veicinātu skolēnu turpmāko iesaistīšanos pilsoniskajā sabiedrībā.			
1.5. rīcības virziens. Veicināt sociālā atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā.						
1.5.1.	Sociālas atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu pārstāvošo organizāciju sadarbības tīkla izveide un atbalsts to darbībai	<ul style="list-style-type: none"> organizēt grantu konkursu organizācijām, kas veicinās sociālas atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu pārstāvošo organizāciju sadarbības tīklu izveidi un sekmē šo tīklu darbību nacionālajā līmenī. 	Sociālas atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupas izveidos sadarbības tīklus (ar citu organizāciju palīdzību). Šie sadarbības tīkli sadarbosies ar citiem NVO tīkliem, lai risinātu ar sociālo atstumtību saistītus jautājumus.	Tiks izveidoti 16 sadarbības tīkli, kuri darbosies vēl vismaz gadu pēc nodibināšanas.		
1.5.2.	Sociālas atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu pārstāvošo NVO un brīvprātīgo iesaiste nabadzības un sociālās atstumtības problēmu risināšanā.	<ul style="list-style-type: none"> Tiek organizēts grantu konkursu organizācijām par sociālo integrāciju veicinošo sociālo pakalpojumu sniegšanu, īpaši tādu pakalpojumu, kuri valsts vai pašvaldību līmenī nav pietiekami attīstīti (piem., bezpajumtniekiem, personām ieslodzījuma vietās un bijušajiem cietumniekiem, ielu bērniem, pieaugušām personām, kas cietušas no vardarbības, cilvēkiem, kas fizisku šķēršļu dēļ nevar saņemt pakalpojumus vai tie ir ierobežoti u.c.). 	Sociālas atstumtības riskam pakļautie iedzīvotāji iesaistīsies sociālo pakalpojumu sniegšanā.	32 projektu ietvaros sniegto pakalpojumu saņēmēji būs apmierināti ar sociālas atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu pārstāvošo NVO un brīvprātīgo sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem.		
<p align="center">II mērķis. Paaugstināt iedzīvotāju, neformālo grupu un sabiedrisko organizāciju līdzdalības efektivitāti politikas procesā pašvaldības, centrālās valsts pārvaldes un Eiropas Savienības līmenī.</p>						

<p>2.1. rīcības virziens. Noteikt publiskās pārvaldes atbildību par pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanu politikas veidošanā, nodrošinot normatīvo un metodisko norādījumu ieviešanu pilsoniskās sabiedrības līdzdalībai politikas veidošanā publiskajā pārvaldē, saglabājot un papildinot esošos līdzdalības mehānismus.</p>			
2.1.1.1.	<p>“Sabiedrības līdzdalība politikas veidošanā – pašvaldībās” – pašvaldības vadlīniju izstrāde un ieviešana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt rokasgrāmatu “Sabiedrības līdzdalība politikas veidošanā – pašvaldībās”. • Izdot un izplatīt rokasgrāmatu. • Apmācīt pašvaldības darbiniekus un iedzīvotājus-multiplikatorus, pamatojoties uz šo grāmatu. • Periodiski atjaunot rokasgrāmatas saturu. 	<p>Pašvaldības darbiniekiem būs zināšanas un prasmes iesaistīt sabiedrību politikas veidošanā.</p>
			<p>X% pašvaldības darbinieku būs izlasījuši rokasgrāmatu un no tiem X% būs izmantojuši iegūto informāciju sadarbības uzlabošanai ar iedzīvotājiem.</p>

2.1.2.	<p>“Sabiedrības līdzdalība politikas veidošanā centrālās valsts pārvaldes līmenī” – sistēmas izstrāde un ieviešana</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāt un publikot Valsts pārvaldes iekārtas likuma normu, kas reglamentē sabiedrības līdzdalību valsts pārvaldē, skaidrojumu. Noteikt pārvaldes darbinieku, kurš iestādē koordinētu pilsoniskās sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu. Noteikt pārvaldes darbinieku Valsts kancelejā, kas koordinētu sistēmas izstrādi un ieviešanu centrālās pārvaldes iestādēs, iesaistot atbildīgos ministriju pārstāvjus. Noteikt pārvaldes darbinieku ĪUMSILS, kurš atbild par pilsoniskās sabiedrības līdzdalības jautājumiem Izstrādāt rokasgrāmatu “Sabiedrības līdzdalība politikas veidošanā centrālās valsts pārvaldes līmenī”, nodrošinot tās saistošo raksturu. Papildināt VAS kursu “Kā sadarboties ar iedzīvotājiem” saturu atbilstoši rokasgrāmatai. Izglītot valsts pārvaldes darbiniekus par sabiedrības līdzdalības politikas veidošanā jautājumiem. Periodiski atjaunot rokasgrāmatas saturu. 	<p>Katrā ministrijā tiks izveidota pārdomāta sistēma, kā panākt optimālu sabiedrības līdzdalību rīcīpolitikas izstrādē, ieviešanā un izvērtēšanā. Sistēmu palīdzēs izstrādāt un koordinēt par šo funkciju atbildīgs pārvaldes darbinieks katrā ministrijā.</p> <p>Valsts kanceleja koordinēs sistēmas izstrādi un vadīs darba grupu, kas izstrādās rokasgrāmatu un VAS mācībkursu. Rokasgrāmata, kas balstīsies uz VPIL komentāriem un ministriju apkopoto labo praksi, piedāvās arī palīgmateriālus pārvaldes darbinieku sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību.</p> <p>Pārvaldes darbinieki apgūs uz rokasgrāmatu balsītu VAS kursu “Sadarbība ar iedzīvotājiem”.</p> <p>Attīstoties sabiedrībai un pārvaldei, mainīsies arī sabiedrības līdzdalības paveidi. Tādēļ Valsts kanceleja izstrādās un ieviešs sistēmu periodiskai rokasgrāmatu atjaunošanai un pārvaldes darbinieku informēšanai par jaunajumiem.</p>	<p>Līdz 2009. gadam X% pārvaldes darbinieki būs iepazinušies ar rokasgrāmatu un X% būs to izmantojuši savā darbā.</p>
--------	--	--	--	---

2.1.3.	Pieteikšanās informācijas iegūšanai	<ul style="list-style-type: none"> • Informatīvās sistēmas (<i>mail list</i>) izstrāde, kurā NVO un iedzīvotāji varēs meklēt viņus interesējošu informāciju. Sistēmā tiks iekļautas visas valsts pārvaldes institūcijas un informācija tiks klasificēta pa jomām. 	NVO un iedzīvotāji, kas būs pieteikušies informācijas iegūšanai par sev interesējošiem jautājumiem, uzzinās par iespējām piedalīties politikas veidošanā; to līdzdalība kļūs efektīvāka.	Pieaugs NVO skaits, kas uzskatīs, ka bijuši savlaicīgi informēti par izmaiņām politikā noteiktās darbības jomās.	Interneta pieejamība, ko nodrošina Nacionālā programma "Elektroniskās pārvaldes infrastruktūras bāzes attīstība un pilnveidošana" ir priekšnosacījums šī punkta izpildei.
2.1.4.	Mājas lapu uzlabošana	<ul style="list-style-type: none"> • Ministriju un pašvaldību mājas lapu novērtēšana un standartu izstrāde. • Šo standartu izstrāde atbilstoši pilsoniskās sabiedrības pamatnostādņēm (IUMSILS). 	Ministriju un pašvaldību mājas lapās būs vieglāk atrast vajadzīgo informāciju; tās būs iedzīvotājiem saprotamākas, interaktīvākas un nodrošinās atgriezenisko saiti.	Pieaugs to mājas lapu lietotāju skaits, kas varēs atrast sev nepieciešamo informāciju ministriju un pašvaldību mājas lapās vai arī pieprasīt un saņemt to pa e-pastu.	Interneta pieejamība, ko nodrošina "Elektroniskās pārvaldes infrastruktūras bāzes attīstība un pilnveidošana", ir priekšnosacījums šī punkta izpildei.
2.1.5.	Sabiedrisko apspriešanu prakses paplašināšana	<ul style="list-style-type: none"> • Iekļaut sabiedrisko apspriešanu kārtības un apspriežu organizēšanas kritērijus iepriekš minētajā rokasgrāmatā. • Pētījuma par sabiedrisko apspriešanu lietderību veikšana un izplatīšana centrālās pārvaldes līmenī. 		Pieaugs sabiedrisko apspriešanu skaits par iedzīvotājiem saistošiem lēmumiem. Pieaugs to cilvēku skaits, kas būs piedalījušies sabiedriskajās apspriešanās un spējusi ietekmēt lēmumu pieņemšanu.	VK rīcības plānā 2004.g. iekļauti MK Kārības ruļļa grozījumi, lai noteiktu kārtību un kritērijus sabiedrisko apspriešanu organizēšanā.
2.1.6.	Konsultatīvo padomju darbības atbalsts	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Labās prakses sistemātiska apsekošana un piemēru izplatīšana, to iekļaušana centrālās pārvaldes rokasgrāmatā. 	Paplašināsies konsultatīvajās padomēs apspriežamo politisko jautājumu loks, kā rezultātā lēmumi būs ieviešamāki un piemērotāki sabiedrības vajadzībām.		
2.1.7.	NVO atzinumu nozīmības stiprināšana	<ul style="list-style-type: none"> • MK Kārības ruļļa grozījumi, lai starpministriju saskaņošanas protokolā iekļautu NVO atzinumos pausto viedokli. 	Tiks iniciēti kvalitatīvi, sabiedrībai pieņemami normatīvie akti.	Nebūs NVO iebildumu par atzinumu neiekļaušanu saskaņošanas protokolā.	

2.1.8.	<p>Līdzdarbības līgumu un valsts pasūtījumu NVO analīze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budžeta izdevumu koda ekonomiskās klasifikācijas ieviešana, lai būtu iespējams pārraudzīt dotācijas NVO. • Analīze par līdzdarbības līgumiem un valsts un pašvaldību pasūtījumu praksi NVO kontekstā – tās pārklājums, efektivitāte, lietderība. • Rekomendāciju par līdzdarbības līgumu un valsts pasūtījumu prakses sistematizēšanu izstrāde un ieviešana. 	<p>Būs zināms, cik NVO valstī saņem dotācijas no publiskās pārvaldes, kā arī kāda apjomā līdzdalības līgumus slēdz un valsts un pašvaldību pasūtījumus veic sabiedriskās organizācijas. Tad veidosies priekšstats par NVO lomu politikas īstenošanā.</p> <p>Apkopotās informācijas rezultātā varēs secināt, vai NVO līdzdalība ir efektīva, lietderīga un vai tai ir ģeogrāfisks un sektoriāls pārklājums. Rekomendāciju ieviešanas rezultātā līdzdarbības līgumu un valsts pasūtījumu prakse būs sistemātiskāka un taisnīgāka.</p>	<p>Pieaugs to iedzīvotāju skaits, kas uzskatīs, ka līdzdarbības līgumi un valsts pasūtījumi pašvaldību un centrālās pārvaldes līmeņos ir taisnīgi.</p>	
2.1.9.	<p>Atgriezeniskās saites nodrošināšana, informēšana par līdzdalības rezultātiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vadlīmju izstrāde atgriezeniskās saites nodrošināšanai, iekļaušana centrālās valsts pārvaldes un pašvaldību rokasgrāmatā. 	<p>Iedzīvotājiem un NVO, kas piedalīsies politikas veidošanā, palielināsies izpratne par līdzdalības efektivitāti.</p>	<p>Pieaugs pašvaldību un centrālās pārvaldes darbinieku iedzīvotājiem sniegto atbilžu skaits.</p>	
2.1.10.	<p>Pašvaldību budžetu skaidrojuma uzlabošana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādāt metodiku pašvaldību budžeta skaidrošanai iedzīvotājiem. • Sagata vot un izplatīt bukletus iedzīvotājiem par pašvaldību budžeta projektu veidošanas principiem un praksi. • Apsēkot pašvaldību publiskajos gada pārskatos iekļauto budžeta skaidrojumu atbilstību izstrādātai metodikai. 	<p>Iedzīvotāji izprātīs pašvaldību budžeta projektu veidošanas principus un varēs konstruktīvāk piedalīties politikas veidošanā pašvaldību līmenī, izsakot viedokli par budžeta izlietošanu. Pašvaldības darbinieki mācēs izskaidrot iedzīvotājiem ar budžeta projektu veidošanu saistītos jautājumus. Mazināsies nepamatotas aizdomas par budžeta līdzekļu izšķērdēšanu un veidosies labāka izpratne par budžeta līdzekļu lietderīgu izmantošanu. Budžeta līdzekļu sadalījums būs efektīvāks.</p>	<p>Pieaugs to iedzīvotāju skaits, kuri būs informēti par budžetu veidošanas un izmantošanas principiem un kuriem nebūs iebildumu pret budžetu veidošanu pašvaldībās.</p>	

2.1.11.	Pašvaldību darbinieku saskarsmes prasmju uzlabošana	<ul style="list-style-type: none"> Īstenot īpaši Latvijas apstākļiem sagatavotu kursu pašvaldību darbiniekiem par attieksmi pret klientu. 	Uzlabosies pašvaldību darbinieku saskarsmes kultūras līmenis. Iedzīvotāji labprātāk kontaktēsies ar pašvaldību darbiniekiem.	X% iedzīvotāju, kuri pēdējā gada laikā būs kontaktējušies ar pašvaldību darbiniekiem, sniegs pozitīvas atsauksmes par pašvaldību darbinieku attieksmi pret viņiem.	X% iedzīvotāju, kuri pēdējā gada laikā būs kontaktējušies ar pašvaldību darbiniekiem, sniegs pozitīvas atsauksmes par pašvaldību darbinieku attieksmi pret viņiem.
2.1.12.	NVO iesaiste nacionālo pozīciju izstrādē	<ul style="list-style-type: none"> Pilnveidot nacionālo pozīciju koordinēšanas sistēmu, izvērtot un nostiprinot NVO lomu nacionālo pozīciju sagatavošanā. Izstrādāt procedūras NVO kvalitatīvai līdzdalībai nacionālo pozīciju sagatavošanā. Veikt salīdzinošu analīzi par pozīciju sagatavošanas procedūram visās ministrijās. 	Tiks iniciētas kvalitatīvākas nacionālās pozīcijas.	NVO nebūs iebildumu par Latvijas pozīciju saturu un to izstrādes procesu.	Vecāko amatpersonu sanāksmes būtu forums, kurā analizēt, diskutēt un rast risinājumus kopīgām horizontālām problēmām. ELB nodrošina Vecāko amatpersonu sanāksmes darbību, bet nevar būt atbildīga par to.
2.1.13.	Centrālās valsts pārvaldes īpašuma (telpu, iekārtu, transporta u.c.) izmantošanas noteikumu atvieglojumi	<ul style="list-style-type: none"> Ierosināt izdarīt grozījumus likuma "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu" (spēkā no 16.08.1995.) 5., 7. pantā., saskaņot ar Latvijas Pašvaldību savienību Izstrādāt vadlīnijas atvieglojumu piešķiršanas noteikumiem. 	Centrālās valsts pārvaldes iestādes varēs atbalstīt nacionālā līmeņa sabiedriskā labuma organizācijas, piedāvājot tām telpas, iekārtas un transporta līdzekļus.	Paliecināsies to nacionālā līmeņa sabiedriskā labuma organizāciju skaits, kuras izmantos īpašuma izmantošanas atvieglojumus.	Paliecināsies to nacionālā līmeņa sabiedriskā labuma organizāciju skaits, kuras izmantos īpašuma izmantošanas atvieglojumus.
2.1.14.	Papildmateriālu pieejamības nodrošināšana	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt esošo metodisko materiālu par pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politikas veidošanā pieejamību centrālās valsts pārvaldes un pašvaldību darbiniekiem. 	Centrālās valsts pārvaldes un pašvaldību darbinieki varēs iegūt papildu informāciju par līdzdalības veidiem no esošajiem metodiskajiem materiāliem.	Pieaugs to centrālās pārvaldes darbinieku skaits, kas būs informēti par iespēju atrast metodiskos papildmateriālus par pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politikas veidošanā. X% izmantos šos metodiskos materiālus.	Pieaugs to centrālās pārvaldes darbinieku skaits, kas būs informēti par iespēju atrast metodiskos papildmateriālus par pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politikas veidošanā. X% izmantos šos metodiskos materiālus.
2.2. rīcības virziens. Nodrošināt iedzīvotājiem pieejamu un saprotamu informāciju, kā arī komunikācijas infrastruktūru pilsoniskās sabiedrības efektīvai līdzdalībai politikas veidošanā.					

2.2.1.	<p>Iedzīvotāju nodrošināšana ar informāciju par līdzdalības iespējām</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāt rokasgrāmatu iedzīvotājiem par līdzdalību politikas veidošanā gan pašvaldību, gan centrālās valsts pārvaldes līmenī. Informēt iedzīvotājus par rokasgrāmatas esamību. Organizēt pieaugušo izglītības seminārus par rokasgrāmatu. Periodiski aktualizēt rokasgrāmatas saturu. Izveidot ĪUMSILS štata vietu (puslodzi), lai informētu iedzīvotājus par līdzdalības iespējām. 	<p>Iedzīvotāji būs informēti par savām tiesībām līdzdarboties, kā arī par pašvaldību un valsts centrālās pārvaldes tiesībām un pienākumiem iesaistīt iedzīvotājus politikas veidošanā. Tādējādi līdzdalības procedūras būs caurredzamas un visiem būs vienādas iespējas uzņemt par iespēju līdzdarboties politikas veidošanā.</p>	<p>Līdz 2008.gadam būs izplatīts jau 25 000 rokasgrāmatu, rīkoti semināri par iedzīvotāju iesaistīšanu politikas veidošanā 33 teritoriālajās vienībās.</p>	
2.2.2.	<p>Informācijas nodrošināšana iedzīvotājiem par internata lietošanu pilsoniskās sabiedrības vajadzībām</p>	<ul style="list-style-type: none"> Informēt iedzīvotājus par publiski pieejamu internetu un iespēju iegūt informāciju par līdzdalības iespējām un nevalstiskajām organizācijām. Organizēt informatīvus pasākumus iedzīvotājiem par iespēju izmantot informatīvo sistēmu. 	<p>Būs arvien vairāk to iedzīvotāju, kam būs pieejams internets, un viņi to izmantos informācijas iegūšanai par iespēju piedalīties pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs. Pašvaldību darbinieki un bibliotekāri būs pietiekami informēti par NVO tīmekļa lapām un par to, kā atrast un nodot interesentiem informāciju par jautājumiem, kas saistīti ar publisko pārvaldi.</p>	<p>Līdz 2008.gadam X% iedzīvotāji būs informēti par iespējām izmantot publiski pieejamu internetu. No tiem x% izmantos internetu, lai iegūtu informāciju par politikas veidošanu vai sabiedriskajām organizācijām.</p>	
2.2.3.	<p>Nodrošināt NVO un ekspertu līdzdalību konsultatīvajās padomēs</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vadlīnijas konsultatīvo padomju un darba grupu dalībnieku transporta izdevumu izmaksu segšanai. Mazo grantu konkurss sabiedriskā labuma interešu aizstāvības organizēšanai. 	<ul style="list-style-type: none"> Konsultatīvo padomju un darba grupu ekspertiem tiks atvieglota piedalīšanās darba grupu sanāksmēs, sedzot sabiedriskā transporta izdevumu izmaksas. Uzlabosies sabiedriskā labuma organizāciju ieguldījums konsultatīvo padomju darbā. 		

2.2.4.	<p>Sekmēt NVO līdzdalību Eiropas Savienības politikas izstrādāšanā un ieviešanā</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sekmēt NVO iesaisti Nacionālā attīstības plāna izstrādē. • Iekļaut Latvijas pozīcijā par Eiropas Savienības 2007. - 2013.gada finanšu perspektīvu to, lai NVO tiktu atvēlēta adekvāta loma struktūrfondu apguvē, ņemot vērā NVO sektora finanšu iespējas, t.sk., to, ka daļa Eiropas Savienības struktūrfondu būtu atvēlēti kā nelieli granti nevalstiskajām organizācijām (piem., pielietojot Eiropas sociālā fonda "globālo grantu" iespēju). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiks iniciēts kvalitatīvāks Nacionālās attīstības plāns. • Palielināsies NVO iespēja iesaistīties politikas ieviešanā. 	<p>NVO nebūs iebildumu pret Nacionālās attīstības plāna izstrādes procesu.</p>	
--------	--	--	---	--	--

2.2.5.	<p>Apmācības VAS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veikt grozījumus Civildienesta likumā, kas ļautu NVO pārstāvjiem konkursa kārtībā piedalīties VASursos. • Nodrošināt noteiktu kvotu NVO pārstāvju līdzdalībai šādos VASursos: sabiedrības iesaistīšana, komunikācija ar sabiedrību, politikas plānošana jaunajiem ierēdņiem. • Nodrošināt NVO pārstāvju iekļaušanu VASursos (stratēģijas plānošana, politikas dokumentu izstrāde, politikas analīze, organizācijas kultūra un attīstība, argumentācijas māksla, publiskā runa, prezentāciju veidošana, valsts pārvaldes darbība) un mācību blokā valsts pārvaldes jaunajiem darbiniekiem. • Nodrošināt NVO pārstāvju līdzdalības kvotu un kārtības noteikšanu, kad VK tiek apstiprināti VAS piedāvātie kursi. 	<p>Pieaug kursos izglīto to nevalstisko organizāciju darbinieku izpratne par politikas veidošanas procesu un NVO lomu tajā.</p>	<p>Aptuveni 160 nevalstiskās organizācijas ik gadus uzlabos profesionālās spējas līdzdarbībai politikas veidošanā un vismaz reizi gadā piedalīsies politikas veidošanā (izstrādāšanā, ieviešanā vai izvērtēšanā).</p>	
2.2.6.	<p>Papildmateriālu pieejamības nodrošināšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt esošo metodisko materiālu par pilsoniskās sabiedrības līdzdalību politikas veidošanā pieejamību iedzīvotājiem. 	<p>Ieinteresētajiem iedzīvotājiem būs pieejama informācija latviešu valodā par līdzdalību politikas veidošanā.</p>	
<p>III mērķis. Attīstīt vidi ilgtspējīgai, uz rezultātu orientētai nevalstisko organizāciju darbībai.</p>				
<p>3.1. rīcības virziens. Veicināt NVO darbinieku uz rezultātu orientētu rīcības spējas (kapacitātes) uzlabošanu, lai sasniegtu noteiktos mērķus, kā arī piesaistītu finanses un cilvēkresursus.</p>				

3.1.1.	NVO apmācības	<ul style="list-style-type: none"> Līdzfinansēt sabiedriskā labuma organizāciju apmācību iniciatīvas konkursu kārtībā . 	NVO pārstāvji apgūs savai organizācijai nepieciešamās zināšanas, kas veicinās šo organizāciju ilgtspēju.	Gada laikā pēc mācību apmeklējuma 460 apmācītie organizāciju pārstāvji veiks izmaiņas savas organizācijas darbībā, kā rezultātā organizācijas palielinās resursus savu mērķu sasniegšanai, tās būs spējīgākas informēt sabiedrību par sava darba rezultātiem un spēs efektīvāk piedalīties politikas veidošanā.
3.1.2.	Konsultācijas un metodiskā palīdzība	<ul style="list-style-type: none"> Līdzfinansēt NVO juridiskās, grāmatvedības, sabiedrisko attiecību, organizācijas attīstības konsultācijas (konsultanta algošana, NVO apmācību pasākumu finansēšana). 	Nevalstiskā organizācijas iegūs tādu informāciju, kas tām nepieciešama, lai uzlabotu savu organizāciju ilgtspēju.	Vidēji 90 nevalstiskās organizācijas gadā, kuras būs izmantojušas konsultāciju iespējas, definēs, kādas būtiskas kļūdas savā darbībā tās ir novērsušas, pateicoties konsultācijām.
3.1.3.	Apmācību un konsultāciju pārraudzības kārtība	<ul style="list-style-type: none"> Izstrādāt NVO apmācību un konsultāciju līdzfinansēšanas kārtību 	Tiks nodrošināts caurspīdīgums, atklātums un atskaitīšanās sistēma tām nevalstiskajām organizācijām, kas būs saņēmušas apmācību vai konsultācijas, kā arī nodrošināta pasākuma ilgtspēja.	Apmācību un konsultāciju pasākumi veicina nevalstisko organizāciju administratīvās kapacitātes pieaugumu.
3.1.4.	Pieredzes iegūšana valsts pārvaldes institūciju darbā	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt NVO pārstāvjiem iespēju stažēties nedēļu ilgu posmu valsts pārvaldes institūcijās (katrā institūcijā divi cilvēki gadā). 	Tie NVO darbinieki, kuri iepazinušies ar ministrijas darbu, spēs efektīvāk piedalīties politikas veidošanā un nodot šīs zināšanas gan savu, gan citu organizāciju biedriem.	Organizāciju pārstāvji, kuri piedalījušies pieredzes apmaiņā, iedrošinās citas organizācijas līdzdarboties politikas veidošanā.

3.1.5.	NVO profesionālā izglītība	<ul style="list-style-type: none"> • Veicināt NVO kursa iekļaušanu biznesa vadības programmās, juridiskajās programmās un sabiedrības pārvaldības programmās Latvijas augstskolās. • Pieskirt (Izdzfinansējuma formā) NVO pārstāvjiem trīs stipendijas gadā studijām vadības zinātnēs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciālie NVO darbinieki, kā arī juristi, uzņēmēji, pārvaldes darbinieki apgūs zināšanas par NVO darbību, kā rezultātā šiem profesionāļiem būs zināšanas un izpratne par nevalstisko sektoru. • Organizāciju darbinieki varēs pilnveidot vadības prasmes, tādējādi uzlabojot organizācijas darbību. 	<p>Augstskolās palielināsies kursu apjoms par nevalstisko sektoru.</p> <p>X studenti mācību procesā būs ieguvuši zināšanas par nevalstisko organizāciju darbu.</p> <p>X % no tiem iesaistīsies NVO darbībā.</p> <p>Divus gadus pēc vadības zinātņu studijām sešu organizāciju darbinieki būs uzlabojuši NVO darbību, finanšu rādītājus un/vai organizāciju popularitāti.</p>	
3.2. rīcības virziens. Veicināt cilvēku iesaistīšanos NVO, rosinot sabiedriskās organizācijas paplašināt biedru loku un iesaistīt mērķa grupas.					
3.2.1.	NVO pasākumi, kuru rezultātā paplašinās biedru un iesaistīto loks	<ul style="list-style-type: none"> • Skat. <i>Apmācības (3.1.1.)</i> • Organizēt grantu konkursu pasākumiem, kuru rezultātā mazaktīvi cilvēki iesaistās NVO kā biedri vai iesaistītie. • Atbalstīt viena NVO popularizēšanas pasākuma (NVO dienu, izstāžu, forumu u.c.) rīkošanu katrā reģionā ik gadu. 		<p>Samazināsies to iedzīvotāju skaits, kas nebūs piedalījušies nevienā NVO organizētā pasākumā.</p> <p>Samazināsies to iedzīvotāju skaits, kas nebūs NVO biedri.</p> <p>Palielināsies par sava reģiona NVO darbības rezultātiem informēto iedzīvotāju skaits.</p>	

3.2.2.	<p>Uz rezultātu orientētu, caurredzamu NVO attīstība</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skat. <i>Apmācības (3.1.1.)</i> • Izstrādāt metodiskā atbalsta sistēmu sabiedriskā labuma NVO, lai tās varētu regulāri publicēt informāciju par savu darbību un līdzekļu izlietojumu iedzīvotājiem saprotamā veidā. • Nodrošināt valsts institūciju atbalstu informaīvajiem pasākumiem, kuros līdzekļus (dotācijas un pilnvarojuma līgumus) saņēmušās NVO informēs sabiedrību un presi par to ieguldījumu politikas ieviešanā. • Izveidot mehānismu, lai NVO sektora darbība tiktu izvērtēta un iedzīvotāji informēti par neētisku rīcību. 	<p>Sabiedrisko organizāciju (NVO) mērķi un rezultāti būs zināmi iedzīvotājiem, tie atbalstīs šīs organizācijas ar līdzdalību vai labdarību (vai maksājot nodokļus).</p>	<p>Palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas saskatīs NVO darbības lietderību. Palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas uzskatīs, ka NVO saņemtos līdzekļus izmantojošas efektīvi. Palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas uzskatīs, ka ir lietderīgi, ka NVO saņem līdzekļus pārvaldes uzdevumu veikšanai.</p>	
3.2.3.	<p>Caurredzama valsts līdzekļu piešķiršanas mehānisma nodrošināšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt NVO pieejamu informāciju par iespējamajiem grantiem un to nosacījumiem. • Nodrošināt procedūru caurredzamību. • Nodrošināt izcilības un inovāciju aktivitāšu sektora caurredzamību. 	<p>Nevalstiskās organizācijas un sabiedrība kopumā uzskatīs, ka valsts atbalsts NVO sektora ilgtspējas nodrošināšanai ir taisnīgs un objektīvs.</p> <p>Iedzīvotāji uzskatīs, ka NVO darbība ir godīga un atbilst sabiedrības vajadzībām. Līdz ar to iedzīvotāji būs gatavi arī paši piedalīties NVO sektora darbībā.</p>	<p>NVO nebūs stūdzību par valsts konkursu objektivitāti.</p>	
	<p><i>Skat. Izcilības un inovāciju atbalsts (3.5.7.)</i></p>				
<p>3.3. rīcības virziens. Veicināt daudzveidīgu finansējuma avotu un veidu pieejamību NVO sektoram.</p>					
3.3.1.	<p><i>Skat. Apmācības (3.1.1.)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt NVO darbinieku apmācības par ienākumu avotu dažādošanu, finanšu plānošanu, par pārļecinošu informācijas pasniegšanu ziedotājiem, pakalpojumu sniegšanu u.c. 	<p>NVO izmantos vairākus finansēšanas avotus, jo apmācītie darbinieki iegūs informāciju, kas palīdzēs tiem finansiāli stiprināt savas organizācijas.</p>	<p>Apmācīto organizāciju darbinieku ieņēmumu struktūra gada laikā pēc kursu apmeklēšanas kopumā kļūs sabalansētāka.</p>	

3.3.2.	Biedru naudas prakses paplašināšana	<ul style="list-style-type: none"> Grozīt likuma par IIN 10. pantu, nosakot samaksāto NVO biedru naudu par attaisnotajiem izdevumiem nodokļa aprēķināšanā. Informēt iedzīvotājus par sabiedriskā labuma organizācijām, kas nodrošina savu neatkarību, finansējot darbību no biedru naudām. Apkopot informāciju par NVO praksi ņemt samaksu par pakalpojumiem; NVO informēšana. 	NVO izmantos vairākus finansēšanas avotus un būs informētas par iespējām gūt ienākumus no biedru naudām, pakalpojumiem, saņemt līdzekļus no struktūrfondiem. NVO būs pieejamāki iedzīvotāju un uzņēmēju ziedojumi.	Sabiedriskā labuma organizācijām palielināsies ienākumu apjoms no biedru naudām.	
3.3.3.	Informācija par NVO pakalpojumiem			Palielināsies NVO ienākumu apjoms no pakalpojumiem.	
3.4. rīcības virziens. Atbalsīt inovatīvu sabiedrisko organizāciju attīstību.					
3.4.1.	Mazo grantu programma inovācijām	<ul style="list-style-type: none"> Piešķirt mazus grantus nelielajām NVO, kas piedāvās netradicionālus konkrētu problēmu risinājumus un sadarbosies ar citiem to īstenošanā. Popularizēt inovatīvus projektus. 	Mazajām NVO būs līdzekļi, lai veiktu inovatīva rakstura sabiedriskā labuma pasākumus.	Tiks īstenoti 25 inovatīvi projekti.	
3.5. rīcības virziens. Veidot un uzturēt valsts atbalsta sistēmu NVO sektora ilgtspējas veicināšanai.					
3.5.1.	ĪUMSILS kapacitāte darbā ar NVO, tās pieaugums	<ul style="list-style-type: none"> Viena jauna štata vieta 			
3.5.2.	NVO statistikas un klasifikācijas nodrošināšana	<ul style="list-style-type: none"> Grozījumi likumā "Par biedrībām un nodibinājumiem" par MK noteikumiem, kas regulē biedrību un nodibinājumu reģistrācijas veidlapu un gada pārskatu izveidi, lai nodrošinātu, starptautisko bezpeļņas organizāciju klasifikatora (<i>International Classification of Non-Profit Organizations</i>) iekļaušanu. Nodrošināt šo kodu ieviešanu Biedrību un nodibinājumu reģistra un sabiedriskā labuma organizāciju gada pārskatu veidlapās. 	Būs nodrošināta NVO sektora analīze.		

3.5.3.	Analīzes sistēmas	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinēti un regulāri apkopot aktuālo informāciju par nevalstisko organizāciju sektoru. • Regulāri veikt apkopotās informācijas analīzi un publicēt to. • Pētījums par pilsoniskās sabiedrības pamatnostādņu īstenošanas gaitu – 2007. un 2009.g. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinēti un regulāri apkopot aktuālo informāciju par nevalstisko organizāciju sektoru. • Regulāri veikt apkopotās informācijas analīzi un publicēt to. • Pētījums par pilsoniskās sabiedrības pamatnostādņu īstenošanas gaitu – 2007. un 2009.g. 			
3.5.4.	Atbrīvojums no nekustamā īpašumu nodokļa	Izstrādāt grozījumus likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli”, precizējot normas attiecībā uz nodokļa atbrīvojuma piešķiršanu sabiedriskā labuma organizāciju ēkām un būvēm, un iesniegt Ministru kabinētā 2006.gada valsts budžeta likumprojektu paketē.	Valsts netieši atbalstīs sabiedriskā labuma organizācijas.			
3.5.5.	Administratīvo barjeru mazināšana	<ul style="list-style-type: none"> • IZANALIZĒT administratīvās barjeras NVO attīstībā, t.sk., <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ierosināt atvieglot VID atskaīšu procedūras organizācijām ar zemiem ienākumiem (1,2 minimālo mēnešalgu apjomā) un bez algotiem darbiniekiem, ▪ Ierosināt uzlabot VID procedūras to uzņēmēju, kas oficiāli ziedo sabiedriskajām organizācijām, uzraudzībai. • Jāorganizē konkurss resursu centriem, kas saņem (dilstošu) valsts finansējumu uz četriem gadiem, lai veiktu NVO ilgtspējas nodrošināšanai nepieciešamos darbus. Resursu centru tīklam jānodrošina valsts teritorijas pārklājums. • Jāpiešķir finansējums centru administratīvajiem izdevumiem. 	Tiks samazināti šķēršļi NVO sekmīgai darbībai un veicināta uzņēmēju ziedošana NVO.	Administratīvo barjeru saraksts pakāpeniski samazināsies. Organizācijas ar zemiem ienākumiem varēs izpildīt VID prasības x stundu laikā.	Līdzīgs Pasaules Bankas veiktajam pētījumam par uzņēmējdarbības administratīvajām barjerām.	
3.5.6.	Atbalsts sabiedrisko organizāciju resursu centriem	<ul style="list-style-type: none"> • Jāorganizē konkurss resursu centriem, kas saņem (dilstošu) valsts finansējumu uz četriem gadiem, lai veiktu NVO ilgtspējas nodrošināšanai nepieciešamos darbus. Resursu centru tīklam jānodrošina valsts teritorijas pārklājums. • Jāpiešķir finansējums centru administratīvajiem izdevumiem. 	Sabiedriskajām organizācijām visā valsts teritorijā tiks izveidota infrastruktūra savstarpējai sadarbībai un valsts atbalsta saņemšanai.	NVO būs apmierinātas ar resursu centra pakalpojumiem.	Resursu centriem kopumā jāpārklāj visa valsts teritorija.	

3.5.7.	NVO sektora izcilības un inovāciju atbalsts	<ul style="list-style-type: none"> • Jāizstrādā konkursa noteikumi 	Sabiedriskās organizācijas savstarpēji sadarbosies kopējai NVO sektora uzlabošanai.	Sabiedrība uzskatīs, ka NVO sektora darbība kopumā ir godīga un atbilst mainīgajām sabiedrības vajadzībām.	Atbalsts no 2010.gada
--------	---	---	---	--	-----------------------

Ceturtais sadaļas

Uzdevumu izpildes laika plānojums, piešķirtā un papildus nepieciešamā finansējuma plānojums un par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas

Nr.	Galvenie uzdevumi	Darbības, pasākumi	Izpildes laiks	Plānotais finansējums					Par uzdevumu atbildīgā institūcija	Citas iesaistītās institūcijas*
				Esošā budžeta ietvaros	Jauna iniciatīva (latos)					
				2005	2006	2007	2008	2009		
	1.mērķis. Palielināt Latvijā to cilvēku īpatsvaru, kas neformāli un formāli sadarbojas savu un sabiedrības mērķu labā, vairojot sociālo kapitālu									
		Kopā:		40000	125000	166000	172500	146500		
1.1	virziens. Aktivizēt pašvaldības radīt reālas iespējas iedzīvotāju sabiedriskajām aktivitātēm									
		Kopā:		18000	12000	55000	50000	42000		
1.1.1	Pašvaldību un iedzīvotāju kopējais pasākumu plāns pilsoniskas sabiedrības veicināšanai	Metodoloģijas izstrāde	2005	5000					ĪUMSILS	LPS, RAPLM
		Pilotprojekts 3 pašvaldībās	2005-2006	3000	3000				ĪUMSILS	LPS, RAPLM
		Metodiskais atbalsts ieinteresētajām pašvaldībām				2500			ĪUMSILS	LPS, RAPLM
		Rezultātu apsekošana un publicēšana				2500			ĪUMSILS	LPS, RAPLM
1.1.2	Informācija iedzīvotājiem par pilsoniskas sabiedrības attīstību	Metodiskie ieteikumi	2005	X					ĪUMSILS	LPS, RAPLM

* citas iesaistītās institūcijas sniedz speciālistu viedokli par plānoto pasākumu

1.3.3.	Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem veiksmīgu piemēru popularizēšanā	Regulāri informēt plašsaziņas līdzekļus	2005-2009	X								ĪUMSILS	
1.4.	virziens Nodrošināt bērniem un jauniešiem pamatizglītības līmenī nepieciešamās zināšanas un pamatprasmes savstarpējai sadarbībai un līdzdalībai politikas veidošanā.												
			Kopā		50000	40000	40000	40000	40000				
1.4.1.	Klašu audzinātāju paraugprogrammu tēmas par pilsonisko audzināšanu	Izveidot darba grupu programmas sadaļas izstrādei	2005	X								IzM	ĪUMSILS, VJIC
		Izstrādāt audzinātāja programmas sadaļu par pilsonisku audzināšanu	2005-2006	X								IzM	ĪUMSILS, VJIC
1.4.2.	Tālākizglītības kursu programmās iekļaut tematus klases audzinātājiem par pilsonisku izglītību un sabiedrību	Sagatavot multiplikatorus tālākizglītības kursu vadīšanai	2007	X								IzM	ĪUMSILS
		Organizēt tālākizglītības kursus audzinātājiem par pilsonisku audzināšanu	2007-2009	X								IzM	ĪUMSILS
1.4.3.	Izstrādāt atbalsta materiālus skolotājiem par pilsonisko audzināšanu	Izveidot atbalsta materiālus skolotājiem par pilsonisku sabiedrību	2005-2006						10000			ĪUMSILS	IzM

2.1.5.	Sabiedrisko apspriežu prakses paplašināšana	2005-2006	X							VK	ĪUMSILS
			2008				5000			VK	ĪUMSILS
2.1.6.	Konsultatīvo padomju darbības atbalsts	2005-2009	X							ĪUMSILS	Ministrijas, VK
2.1.7.	NVO atzinumu nozīmības stiprināšana		2005X							VK	ĪUMSILS
2.1.8.	Līdzdarbības līgumu un valsts pasūtījumu NVO analīze		2006X							ĪUMSILS	FM
			2006				3000			ĪUMSILS	Ministrijas, VK
			2007X							ĪUMSILS	VK

	Latvijas pozīcijā par ES 2007.-2013.g.finanšu perspektīvu iekļaut to, ka NVO būtu atvēlēta adekvāta loma struktūrfondu apguvei	2005-2009	X								visas ministrijas
2.2.5.Apmācības VAS	Veikt grozījumus Civildienesta likumā, kas ļautu NVO pārstāvjiem konkursa kārtā piedalīties VAS kursos.	2005X									ĪUMSILS VK ĪUMSILS
	Nodrošināt noteiktu kvotu NVO pārstāvju līdzdalībai šādos VAS kursos: sabiedrības iesaistīšana, komunikācija ar sabiedrību, politikas plānošana jaunajiem ierēdņiem	2006-2009		5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	ĪUMSILS
	Nodrošināt NVO pārstāvju ieklausānu atlasītos VAS kursos (stratēģijas plānošana, politikas dokumentu izstrāde, politikas analīze, organizācijas kultūra u.c.) un mācību blokā valsts pārvaldes jaunajiem darbiniekiem.	2006-2009		5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000	ĪUMSILS VK ĪUMSILS
	Nodrošināt NVO pārstāvju līdzdalības kvotu noteikšanu, kad apstiprina VAS piedāvātos kursus.	2006-2009	X								ĪUMSILS VK ĪUMSILS

3.1.5.NVO profesionālā izglītība	Veicināt NVO kursa iekļaušanu biznesa vadības programmās, juridiskajās programmās un sabiedrības pārvaldības programmās Latvijas augstskolās un koledžās.	2006-2009	X									ĪUMSILS	IZM
	Līdzfinansējums trīs stipendijām gadā NVO pārstāvju studijām vadības zinātnēs.	2008-2009						6000	6000			ĪUMSILS	
3.2. rīcības virziens Veicināt cilvēku iesaistīšanos NVO, rosinot sabiedriskās organizācijas paplašināt biedru loku un iesaistīt iedzīvotājus.													
Kopā													
				0	15000	35000	35000	30000					
3.2.1.NVO pasākumi, kuru rezultātā paplašinās biedru un iesaistīto loks	Grantu konkursi pasākumiem, kuru nolūks ir paplašināt biedru loku, iesaistot mazaktīvus cilvēkus.	2007-2009						25000	25000			ĪUMSILS - SIF	
	Atbalsts viena NVO popularizēšanas pasākuma (NVO dienu, izstāžu, forumu u.c.) rīkošanai katrā reģionā ik gadu.	2006-2009			15000	10000	10000	5000				ĪUMSILS	
3.2.2.Uz rezultātu orientētu, caurredzamu NVO attīstība	Metodiska atbalsta izstrādāšana sabiedriskā labuma NVO, lai tās varētu regulāri publicēt informāciju par savu darbību un līdzekļu izlietojumu iedzīvotājiem saprotamā veidā mājas lapās	2006X										ĪUMSILS	

3.5.2. NVO statistikas un klasifikācijas nodrošināšana	Grozījumi likumā "Par biedrībām un nodibinājumiem par MK noteikumiem, kas regulē biedrību un nodibinājumu reģistrācijas veidlapu un gada pārskatu izveidi, lai nodrošinātu organizāciju klasifikāciju	2005-2009								5000	3000	5000	3000	5000	ĪUMSILS	VID, CSP, TM, Reģistrs
	Nodrošināt šo kodu ieviešanu Biedrību un nodibinājumu reģistra un sabiedriskā labuma organizāciju gada pārskatu veidlapās.	2005X													ĪUMSILS	TM
3.5.3. Analīzes sistēmas	Nodrošināt aktuālās informācijas koordinētu un regulāru apkopšanu par nevalstisko organizāciju sektoru	2005-2009	X												ĪUMSILS	
	Regulāri veikt apkopātās informācijas, analīzi un to publicēšanu.	2005-2009	X												ĪUMSILS	
	Pētījums par pilsoniskās sabiedrības pamatnostādņu īstenošanas gaitu.	2007, 2009								7000						
3.5.4. Atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa	Izstrādāt grozījumus likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli”, precizējot normas attiecībā uz nodokļa atbrīvojuma piešķiršanu sabiedriskā labuma organizāciju ēkām un būvēm, un iesniegt	2005-2009	X												FM	ĪUMSILS, RAPLM, LPS

	<i>t.sk. Sabiedrības integrācijas fonds</i>	58000	113000	172000	212000	170000
	Valsts kanceleja	24000	26000	25000	30000	25000
	Izglītības un zinātnes ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Aizsardzības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Ārlietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Bērnu un ģimenes lietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Ekonomikas ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Finanšu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Iekšlietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Kultūras ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Labklājības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Satiksmes ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Tieslietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Veselības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Vides ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
	Zemkopības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000

Piektā sadaļa

Pārskata un ziņojumu sniegšanas un novērtēšana kārtība

2007. un 2009. gadā ĪUMSILS iesniedz Ministru kabinetam Pilsoniskās sabiedrības padomes apstiprinātu “Ziņojumu par pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas pamatnostādņu īstenošanas gaitu”. ĪUMSILS reizi gadā iesniedz Ministru kabinetam Pilsoniskās sabiedrības padomes apstiprinātu “Ziņojumu par pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas valsts programmas īstenošanas gaitu”.

Pilsoniskās sabiedrības padomes sastāvā ir pārstāvji no iesaistītajām ministrijām un pašvaldībām, pārstāvji no reģionālajām (vietējā līmeņa) un nacionālajām NVO, uzņēmēji un citi aktīvi pilsoniskās sabiedrības atbalstītāji. ĪUMSILS nosaka padomes sastāvu, veidošanas un darbības principus, nodrošinot 50% pārstāvniecību no pilsoniskās sabiedrības puses, un 50% pārstāvniecību no publiskās pārvaldes puses.

2009. gadā jāsagatavo valsts programma 2010. – 2014. gadam, lai izvirzītu jaunus uzdevumus politikas pamatnostādņu mērķu sasniegšanai.

24.02.2005. 10:15

11310

E.Kirilova

7365376, evita.kirilova@integracija.gov.lv

(Ministru kabineta
2005.gada 4.marta
rīkojums Nr.141)

**Valsts programmas
"Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.–2009.gads"
kopsavilkums**

Saskaņā ar Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņem 2005.–2014.gadam ir izstrādāta valsts programma "Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana. 2005.–2009.gads" (turpmāk – valsts programma) šo starpnozaru pamatnostādņu īstenošanai.

Valsts programma izstrādāta, pamatojoties uz:

- pētījumu "Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā, situācijas analīze";
- pētījumu "Nevalstiskās organizācijas un valsts sadarbības politika un prakse Eiropā: salīdzinoša analīze";
- konsultācijām ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem un citiem aktīviem sabiedrības pārstāvjiem par pilsoniskās sabiedrības attīstības stratēģiju;
- atzinumiem, kas iegūti Nevalstisko organizāciju centra rīkotajos "apaļā galda" pasākumos, kā arī tiekoties ar dažādām procesā iesaistītām pusēm, arī Latvijā un ārvalstīs dzīvojošiem pilsoniskās sabiedrības veidošanas atbalstītājiem, pašvaldību un centrālo pārvaldes institūciju darbiniekiem, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem;
- Cēsīs, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rīgā un Talsos notikušo sabiedrisko apspriežu rezultātiem (2004.gada aprīlī – par pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai nepieciešamiem pasākumiem, 2004.gada jūlijā – par valsts programmas saturu).

Valsts programma nosaka uzdevumus, kas veicami Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņu 2005.–2014.gadam mērķu, politikas un darbības rezultātu sasniegšanai, galvenos darbības virzienus, kā arī izpildes laika plānojumu, uzdevumiem nepieciešamā finansējuma plānojumu, par uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas un pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtību.

Par pilsoniskās sabiedrības politikas veidošanu un valsts programmas koordinēšanu ir atbildīgs Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts. Par atsevišķu uzdevumu izpildi atbildīgās institūcijas – Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts, ministrijas, Valsts kanceleja – minētas programmas 4.sadaļā. Valsts kanceleja ir atbildīga par valsts pārvaldes politikas veidošanu, tātad arī par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanas vispārīgo principu, vadlīniju un procedūru izstrādi tādos normatīvajos aktos, kuri nosaka valsts pārvaldes darbu. Par sabiedrības līdzdalības nodrošināšanu politikas veidošanā tiešās valsts pārvaldes līmenī ir atbildīgas visas ministrijas (sekretariāti), kā arī Valsts kanceleja. Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības līdzdalību koordinē uzdevumus, kas saistīti ar pašvaldībām, sadarbībā ar Labklājības ministriju – rīcības virzienu, kas veicina sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā. Izglītības un zinātnes ministrija ir atbildīga

par tādiem darbības virzieniem, kas saistīti ar skolēnu zināšanu, prasmju un attieksmes veidošanos, gatavojoties dzīvei pilsoniskā sabiedrībā.

Programmas mērķu sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai nepieciešams šāds papildu finansējums:

Gads	2005	2006	2007	2008	2009
Pavisam kopā	227500	380000	486500	518500	394500
Institūcijas:					
Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts	128500	279000	386500	413500	294500
<i>t.sk. Sabiedrības integrācijas fonds</i>	<i>58000</i>	<i>113000</i>	<i>172000</i>	<i>212000</i>	<i>170000</i>
Valsts kanceleja	24000	26000	25000	30000	25000
Izglītības un zinātnes ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Aizsardzības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Ārlietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Bērnu un ģimenes lietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Ekonomikas ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Finanšu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Iekšlietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Kultūras ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Labklājības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Satiksmes ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Tieslietu ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Veselības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Vides ministrija	5000	5000	5000	5000	5000
Zemkopības ministrija	5000	5000	5000	5000	5000

Programmā norādīts valsts institūcijām nepieciešamais papildu finansējums (pa gadiem), kas jāparedz valsts budžetā. Plānojot nākamā gada budžetu, nepieciešamais finansējums precizējams un iekļaujams attiecīgās ministrijas vai institūcijas gada budžeta pieprasījumā.

Būtiska nozīme pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas īstenošanā ir valsts netiešajam finansiālajam atbalstam. Nodokļu atvieglojumi (uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaides, attaisnotie izdevumi attiecībā uz iedzīvotāju ienākuma nodokli), kā arī īpašuma izmantošanas atvieglojumi nerada izdevumus valsts budžetam, kā arī nesamazina ieņēmumus, jo šobrīd minētie atvieglojumi ir spēkā.

Īpašu uzdevumu ministrs
sabiedrības integrācijas lietās

A.Latkovskis